

40 let Sveta slovenskih organizacij

Dosedanji predsedniki z nadškofoma po zahvalni maši v Gorici

foto dpa

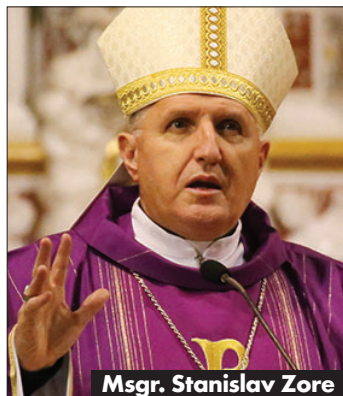
GORICA Zahvalna maša ob 40. obletnici Sveta slovenskih organizacij

“V povezanosti je življenje, v razdeljenosti je smrt”

Štirideseto obletnico obstoja in delovanja je Svet slovenskih organizacij v nedeljo, 11. decembra, obeležil z zahvalno sveto mašo v cerkvi sv. Ignacija na Travniku v Gorici. Vodil jo je goriški nadškof msgr. Carlo Roberto Maria Redaelli, ob njem so somaševali - poleg škofovega vikarja za slovenske vernike v goriški škofiji Karla Bolčine in dekana Marijana Markežiča - še trije “gostje”: ljubljanski nadškof msgr. Stanislav Zore, nadškofijski tajnik Boštjan Prevc in g. Aleš Rupnik iz škofije Koper. Cerkev na Slovenskem je tako resnično počastila krovno organizacijo, potrdila njene usmeritve in spodbudila nadal-

jnja prizadevanja. Evhariistične daritve so se v lepem številu udeležili predstavniki in člani razvejene družbene in kulturne stvarnosti slovenske narodne skupnosti iz Goriške, Tržaške in Videmske. Med izvoljenimi predstavniki v krajevnih upravah omenimo vsaj podpredsednika deželnega sveta FJK Igorja Gabrovca in goriško občinsko svetnico Marilko Koršič. Posebno lepo je bilo videti vse dosedanje predsednike: Damjana Paulina, Marijo Ferletič, Sergija Pahorja, Draga Štoko in Walterja Bandlja, ki smo jih po maši ujeli v objektiv s škofoma (*slika zgoraj*). Goriški nadškof se je na začetku zahvalil vod-

stvu krovne organizacije za povabilo ter ji zaželel, da bi nadaljevala pot, ki povezuje vse slovenske dejavnosti v Italiji, ki najdejo smisel in izvir svojega življenja v vrednotah evangelija. “Naj vas Gospod blagoslovi! V božičnih dneh pa naj mir iz Betlehema napolni vaše duše in vaše domove!” Zbrane je s čvrstimi duhovnimi mislimi v homiliji nagovoril msgr. Zore. Na tretjo adventno

Msgr. Stanislav Zore

Walter Bandelj

nedeljo, ko cerkveno bogoslužje že poziva, da bi se veselili v pričakovanju Božiča, je poudaril, da “je Gospod blizu”. Njemu se zahvaljujemo za 40 let Sveta slovenskih organizacij in za vse tisto, kar je SSO ustvaril skozi leta “po navdihovanju od zgoraj in po prizadevanju posameznikov”. Pokomentiral je nedeljska berila in se še zlasti ustavil pri liku Janeza Krstnika: ta je pozival h kesanju in k spreobrnjenju ter kazal na Jezusa iz Nazareta, ki “išče grešnike, je usmiljen z njimi, ozdravlja bolne, odpira oči slepim, deluje čisto drugače, kot je pričakoval Janez Krstnik”.

/str. 3

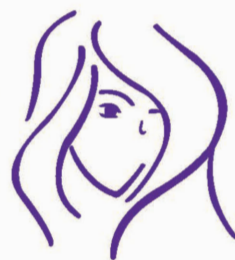
**POTREBUJEŠ
PROFESIONALNI
SUŠILEC ZA LASE?
SEDAJ JE PRAVI ČAS!***

**MI TI PODARIMO
20 €**

pri nakupu sušilca za lase
“VIP Coiffeur”

www.parrucchelanza.com najboljši portal v Italiji za kakovostne lasulje

PARRUCHE
Lanza

- KOZMETIKA ZA LASE
- PRIPOMOČKI ZA FRIZERJE
IN KOZMETIČARKE

Gorica - Ul. Garibaldi, 13 - na vogalu na trgu pred občino - Tel. 0481 240078
Odprto vsak dan od ponedeljka do sobote od 9.00 do 12.30 in od 15.30 do 19.30

* Posebna ponudba za menjavo sušilca za lase: obe ponudbi sta veljavni do 30. oktobra 2016 PONUDBA JE PODALJŠANA DO 15. NOVEMBRA 2016

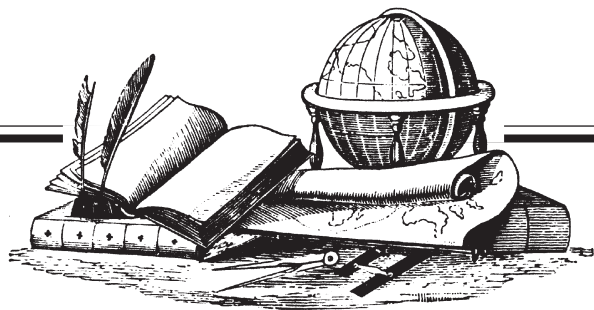
**POTREBUJEŠ
PROFESIONALNI
SUŠILEC ZA LASE?
SEDAJ JE PRAVI ČAS!***

Prinesi nam stari
sušilec za lase,
tudi če ne
deluje več, in

**MI TI PODARIMO
30 €**

pri nakupu sušilca za lase
“ETC Light”

Svet slovenskih organizacij in Slovenska kulturno gospodarska zveza

Preseganje starega in uveljavljanje novega sistema dodeljevanja prispevkov iz zaščitnega zakona, ki naj bi posebej izpostavljale tiste organizacije, ki s svojim delovanjem prispevajo k boljšemu in učinkovitejšemu uresničevanju prioritet slovenske narodne skupnosti v FJK, je bila in bo tudi v prihodnje osrednja tema deželne posvetovalne komisije, sta zapisala v skupnem sporočilu predsednika krovnih organizacij. Narejen je bil torej korak naprej, še ugotavljata. Dejstvo je, da sta SSO in SKGZ, kljub določenim razlikam v pogledih in tudi zaradi specifičnosti njune organizirane stvarnosti, znali najti skupen jezik, gre oceniti kot pomemben korak znotraj manjšinske civilne družbe. S tem sta krovni izpostavili predvsem subjektiviteto naše skupnosti in posredovali deželni upravi usklajen predlog. Predlog, ki je na koncu obveljal, predstavlja sicer rešitev, ki jo bo potrebno v

prihodnjih mesecih še dopolniti z vsebinami glede uvedbe novih ocenjevalnih kriterijev, sta še zapisala. Predsednika Pavšič in Bandelj bosta v zvezi s tem dala tudi primerne pobude.

Posebna pozornost je bila namenjena poglavju, ki zadeva slovenske založbe in medije, katerim je komisija predlagala precejšnje poviške sredstev, ki so vezani tudi na negotovosti pri izvajanju novega zakona o založništvu (PD in Novi Matajur) ter krizi pri Novem glasu.

SSO obžaluje, da ni prišlo do poviška prispevka za goriško Zvezo slovenske katoliške prosvete. Pri SKGZ-ju so mnenja, da bodo novi kriteriji ocenjevanja upoštevali različne "premik", ki so bili storjeni v naših osrednjih kulturnih zvezah, ki morajo upoštevati tudi številčnost včlanjenih društev in teritorialne (deželne in pokrajinske) dimenzije posameznih zvez.

Prejeli smo (glej gloslo Za spravi objem, Primorski dnevnik, 13. X. 2016)

Tridelni odgovor zgodovinarju Jožetu Pirjevcu (2)

Na odgovorim se na nekaj tvojih žgočih vprašanj.

Sprašuješ me, dragi Jože, kakaj sem se postavila (in se še postavljam – dodajam jaz) v bran človeka, katerega preteklost ni bila brezmadežna. In nadaljuješ: Ne morem si predstavljati, da bi o njej ne vedela, saj je leta živel v Sežani in tam storil tudi nesrečno smrt. Lastni sin ga je ustrelil na lovu. (Že spet obsodba z nedokazanimi namigi, ki si je zgodovinar ne bi smel dovoliti.) Odgovor: ker ste ga kriminalizirali, da ne rečem demonizirali – vsi trije, ti, Breclj in Zajc sin – le na podlagi spominov zakrinkane gospe (in spomini so, kar so: nekaj skrajno nezanesljivega), katerim ste določili nekakšne... zdi se mi: Brecljeve... precej meglene indice, ki so se, če dobro premisliš – skušaj misliti in tudi premisliti – izkazali nični in jih implicitno demantira nič manj kot njegova knjiga; na kratko: brez nobenih oprjemljivih dokazov. Zate – dovoli mi, da povem še enkrat na glas, kar mislim – ker si zgodovinar, je naravnost nezaslišano, da si v italijansko knjigo *Foibe* dodal to še vedno vprašljivo trditev kot neizpodbitno resnico, da so Stanka Vuka likvidirali (eliminirali) slovenski komunisti, pa čeprav si dodal v opombi zaradi korektnosti (va detto, per correttezza), kot sem sama pred leti brala, a je to nedavno omenil in osvežil naš spomin tudi odv. dr. Bogdan Berdon v pismu uredništvu Za spravi objem (o pomenu ustne zgodovine) PD z dne 15. 10. 2016. Preberi ga ponovno, je zelo poučno, nič skregano z logičnim razmišljanjem, ki ga pri nekaterih naših piscah, publicistih in novinarjih močno pogrešam. Preberi tudi njegovo lapidarno mnenje o Brecljevi publikaciji v PD, 16. 11. 2016, ki drži od a do ž. Martinu Breclju pa je, se zdi, tvoje korektnosti bolj malo mar, saj jo je v svoji knjigi *Anatomija političnega zločina: trojni umor v Rossetti-jevi ulici med uhibanji in dejstvi* (Trst, 2016) kar pozabil omeniti, namesto da bi jo podčrtal in dal v pretres bralcem svoje raziskave. Zaradi te, sicer male, a pomembne opustitve si ti postal nekakšen garant, da so trojko "ubili partizani", kot pribija že v Ljubljani Alenka Puhar, ki očitno komuniste enači s partizani (PD, 11. nov. 2016) – klevete in netočnosti se naglo širijo po svetu, to je splošno znano! Zlasti v dobi raznih revizionizmov vsepovod kar silijo v klasje. In to sicer zanimivo, a nedokazano hipotezo, celo nekoliko po svoje pri-

krojeno, je meni nič tebi nič proglasila za zgodovinski dan. Pri nas je tudi to mogoče, da zelo bistra in zanesljiva časnica in publicistka, ki smo jo od nekdanje večinsko silno radi brali, saj je bilo vse, kar je podpisala, neovrgljivo in dokumentirano, na vsem lepem pa, ne ve se zakaj, začne ponavljati za drugimi, govoriti na pamet in prostodušno razpečavati za suho zlato njihove domneve.

Že lani je pisatelj Alojz Rebuta prav pohitel, kot da mu gori pod petami, pripisati v krajšo zgodbo *Breg* (glej njegovo in Zorino knjigo *Dve mladosti – ena ljubezen*, ki je izšla pri Celjski Mohorjevi družbi leta 2015) to tvojo novico. Preskočila bom uvodni del – sami si ga poiščite v knjigi! – in bom navedla le, kar je v zvezi z mojim diskurzom: "Zdaj pa je dr. Jože Pirjavec v italijanski publikaciji, ki pa je v slovenskem prevodu nečastno črtala poglavje o Vuku, razkril, da likvidator ni prišel iz četniške strani, kakor je marsikdo domneval, ampak iz partizanske, in da je bil to najstarejši brat Berto [tj. najstarejši brat Rebuta] lovega nekaj let mlajšega sovaščana Stanka – op. J. M.]. To je odkril kljub svoji znani proročimski držji, kar dela ta podatek posebno verodostojen..." – In žet spet netočnost, plod le površnosti ali privoščljivosti in zlonamernosti? Vprašujem pisatelja Rebuta, ker ne bi rada mislila slabo o njem. Saj si ti pisal o treh "killerjih" (tre sicari) komunističnega (!) izvora, tudi pisatelj Rebuta, vse tako kaže, ne loči partizanov od komunistov. On pa je samovoljno – in ne samo on, tudi Žajdela v *Demokraciji* in neka solkanska zelo obetavna raziskovalka in iskalka resnice, zapeljani od Brecljevih apodiktičnih trditev v PD – stigmatiziral samo sorojaka Bliska. Zdaj pa vemo iz Anatomije, da Blisk ni bil niti vodja usodne trojke eksekutorjev (!), torej le ni bil ubijalec na svojo krvoželjno pest, marveč le eden (baje!) od morebitnih sekundantov, in ni izključeno, da enako vsi trije, z vodjem vred, kar naenkrat – pri bolj akuradni raziskavi, saj Breclj svoje študije-raziskave še ni speljal do srečnega konca, zaustavil se je spet kot prvič pri indicah, ki so v PD krivili zlasti, da ne rečem samo Bliska, ki ste ga radi prikazovali (in ti celo v pismu meni ga še vedno prikazuješ kot krvoloka številka 1), zdaj po enoletni raziskavi nam je privlekel iz rokava – končno – tri morilce z nekaj poglavij dolgi, tokrat najbrž najbolj indiciranimi obremenilnimi indici (!!!!)

in imeni kar premnogoterih naročnikov umora, o katerih ni bilo pred Brecljevo knjigo niti govora, o kakšnem dokazu pa tudi zdaj ni ne duha ne sluha, jaz ga vsaj ne vidim, res je, da imam oslabljen vid, zato vas prav milo prosim, покаžite mi ga s prstom ali navedite strani, če ga vidite vi, da se ga oprimem kot rešilne bilke, in se vam z vsem žarom svoje duše pridružim, ker mene, ponovim, rešujejo in potešijo samo argumenti, nobena dimna zavesa, pa naj bo še tako lepa, mi ne utiše vesti, nasprotno, le budi dvome in pomisleke.

Drugače rečeno, zdi se, da smo še daleč od zanesljivih ugotovitev in dokazov, le zakaj je ta filozof in časnikar tako neučakan, da že spet prehitiva samega sebe, in ni sploh rečeno, da ponovno ne strelja v prazno. Tudi to je meni nerazumljivo: da ste urbi et orbi lani spomlad v PD z dne 10. marca 2015 oznanili: *Čas je, da pogledamo v svojo preteklost brez ideoloških bremen* – in na temelju famoznih zakrinkanih spominov in nekkih Brecljevih slutenj proglasili za največjega oziroma edinega krivca Bliska, zdaj pa kar naenkrat avtor v knjigi trdi, ne da bi se bralcem in obsojencu opravičil ter preklical težko in prenaplajeno obsodbo: v Primorcu sem se zmotil in bržčas marsikaj narobe tolmačil, tista naša gospa pričevalka ni o tem nič vedela oz. nam ni nič povedala, zdaj pa trdim na bazi arhivov, in mi morate verjeti, da je glavni morilec nekdo drug, in da so bili, kot so vse priče in dokumenti trdili od vsega začetka, trije; Blisk, revček, od ubijalske primadone se bo moral zadovoljiti s kakšno stransko vlogo, stopiti bo moral v drugo ali tretjo ligo, tisti neznan mami anonimne znamenite hčerke se je, ko je bil 20-letni fant, pač samo junal in se ji nalagal, da je on lastnoročno upihnil tri življenja, dve tako rekoč iz čistega veselja do ubijanja, tretje pa, ker se ni dalo drugače, seveda z nikomer v španoviji, po nobenem partizanskem nalogu ali komunističnem ukazu z vrha, zakrinkana gospa od matere ni čula niti besedice o kakšni Zdenki Kidrič, niti besedice o celi plejadi bolj ali manj prestižnih imen, ki so si izmenjala pisemca in kot kakšni marljivji pajki ali idrijske klekljarice intenzivno predla mreže, kako po najkrajšem kanalu spraviti nevarno trojico s poti, da ne bi zavajala borcev in škodovala naši stvari.

/ dalje
Jolka Milič

FOTOGRAFIJA TEDNA

Predsednik republike Borut Pahor je v ponedeljek, 12. decembra, z redom za zasluge odlikoval revijo Acta Carsologica. Medalje za zasluge pa je vročil Urški Gallos, Živi Gruden, Luigi Negro, Ignaciju Vojetu in Zinki Zorko.

Živa Gruden in Luigia Negro sta odlikovanje prejeli za prispevek k utrjevanju slovenske identitete v Benečiji oziroma Reziji.

Luigia Negro je nosilka slovenstva v Reziji, so zapisali v obrazložitvi. Že od leta 1990 deluje v Zvezi slovenskih kulturnih društev v Reziji, kjer daje pobude za različne kulturne prireditve, 14 let je bila predsednica kulturnega društva Rozajanski Dum. Vodi društvo Muzej rezijanskih ljudi, piše članke za slovenske časopise v zamejstvu ter sodeluje pri pripravi slovenskih tedenskih radijskih oddaj, kot sta Te rozajanski glas in Okno na Benečijo. Skoraj desetletje je bila občinska

svetovalka v Reziji, kjer je skrbela za občinsko knjižnico. Bila je tajnica lokalnega turističnega društva in kot pobudnica tudi sodelavka v projektu Spoznati Rezijo od leta 1991. Od leta 2009 je predsednica slovenske krovne organizacije SKGZ za videmsko pokrajino.

Živi Gruden je predsednik Pahor podelil medaljo za izjemen prispevek k utrjevanju temeljev slovenske jezikovne in kulturne identitete v slovenski Benečiji, saj je kot šolnica desetletja skrbela za ohranitev in razvoj slovenske besede v Beneški Sloveniji, predvsem pa si je vedno prizadevala, da bi slovenska beseda tudi v Benečiji iz zasebnosti stopila v javnost, tudi njena zasluga je, če je danes dvojezična šola v Špetru stvarnost.

Obema nagrajenkama iz srca čestitamo tudi v imenu naših naročnic in naročnikov kot tudi v imenu celotnega uredništva Novega glasa!

Na izrednem kongresu

SSk je sprejela nov statut

Stranka Slovenska skupnost je na izrednem kongresu 2. decembra na Opčinah sprejela nov statut. Končal se je po stopku, ki je trajal dobro leto. "Potreba po prenovljenem statutu izhaja iz zakonskih sprememb, ki so sad politične klime na državnih ravni. Primarni cilj reform, ki so si sledile od leta 2012, je bila ukinitve javnega financiranja strank, ki ni več predvideno", je v poročilu poudaril deželni podtajnik in blagajnik SSK odv. Marko Jarc. Tudi SSK je bila deležna javnega financiranja, ki je v skromnih zneskih zagotavljalo minimalno dotacijo za nemo-

teno delovanje. Nova zakonodaja je naprtla strankam statutarne in računovodske obveznosti. Glede na novo začetni sistem je treba stranko upravljati kot gospodarsko družbo s poudarkom na transparentnosti. Skladno z zakonskimi določili SSK že objavlja na spletni letna poročila, ki so predmet predhodne revizije in naknadnega skrbnega pregleda parlamentarne komisije za statute in letna poročila strank. Organi ostajajo nespremenjeni, presežena pa je sistemska dihotomija med pokrajinama Trst in Gorica. Skladno z določili novega statuta delujejo vsi organi v vseh

pokrajinah po istih pravilih - v bistvu z istimi funkcijami in pristojnostmi kot v preteklosti. Statutu je priložen simbol, ki ostaja nespremen-

jen. Nov statut je sredstvo, s katerim bo stranka lahko sama (finančno) shodila in kljubovala novi ureditvi strankarskega sistema v Italiji. Potrebno bo urediti samostojno financiranje, kar bo izziv za strankino vodstvo v novem letu. V ta namen bo v decembru pripravljen pravilnik za članarine, ki bo predstavljen med kampanjo za včlanjevanje za leto 2017.

Pred izrednim kongresom se je sestel tudi strankin deželni svet, pod vodstvom predsednika Petra Močnika, ki je predhodno soglasno odobril vsebine novega statuta.

Povejmo na glas

Volonterstvo gradi lepši svet

Že pred dobrimi tridesetimi leti je Organizacija združenih narodov namenila volonterstvu svetovni dan, ki naj nas vedno na novo spominja na to plemenito človekovo delovanje. Delovanje za druge, prostovoljno dajanje vsakršne pomoči ljudem v stiski, nagnjenje torej, ki se še kako ujema s sporočilom adventa, naj po svojih močeh gradimo božje kraljestvo na zemlji. In to kraljestvo ni nekje v oblakih in od nas odmaknjeno ali celo težko doumljivo, to kraljestvo je preprosto v tem, da pomagamo sočloveku in naredimo nekaj zanj, če ne drugače vsaj s prijaznostjo in iskrenim pozdravom. V tem smislu je volonterstvo mnogo stvari, kot je zapisano v njegovi temeljni listini: podpira pobude za mir in se za mir zavzema, uresničuje humanitarno pomoč, pozorno spremlja stanje in uredničevanje človekovih pravic in si prizadeva za uspeh nepridobitnih organizacij na področju sociale. Kako nujne so pobude za mir, saj vojn ne manjka in žal ne manjka prepričanja, da so nujne in neizbežne. Kako nujna je humanitarna pomoč, saj ne manjka revnih in lačnih in tistih, ki niso deležni osnovne zdravstvene oskrbe. In ne nazadnje, kako ne lahka je usoda človekovih pravic in kako so te pogostoma teptane. In volonterstvo oziroma prostovoljstvo je dosti bolj razširjeno, kot se zdi, saj je npr. v Italiji več kot 6 milijonov oseb ter več kot 40 tisoč združenj, še posebej verskih, ki darujejo svoj prosti čas, v največji meri za socialno in zdravstveno pomoč. Mesečno

naj bi volonter namenil drugim okrog 20 ur, in to v okviru društev ali kot posameznik, ker je dela ogromno: varstvo otrok, nega ostarelih in bolnih, pomoč v kuhinjah za lačne in sploh pomoč v vsem, kar ljudje tega časa najbolj potrebujejo. Potrebujejo pogovor, ki jim prinese olajšanje, potrebujejo obleko in denar, potrebujejo potemtakem dejanja dobrodelnosti, ki je eden od osrednjih temeljev verskega izročila. In versko izročilo zavrača vse, kar do brodelnost ni, zavrača misel zgolj nase, mržnjo, zavist in sovraštvo do drugega človeka in sploh do vseh ljudi, toliko bolj zavrača vsakršno nasilje in ukinja večvrednost bogatih nad revnimi, čeprav je le-ta v svetu zakoreninjena in vsak dan vplivnejša. Še več, versko izročilo predlaga, naj od njega ne prejemamo pomoči zgolj zase, ampak naj tudi mi pomagamo drugim, naj torej spremenimo svoje lepe misli in čustva v lepa dejanja za druge, kar vse je prav volonterstvo. In za volonterstvo so tisti, ki v njem delujejo, bogato poplačani, saj izjavljajo, da se počutijo dosti bolje, odkar pomagajo drugim, spoznali so celo vrsto dragocenih ljudi in so v svoje dobro prelomno spremenili svoj pogled na svet. Pomenljivo je, da se volonterstvo s svojim delom ne ponaša, čeprav bi bil svet brez njega gotovo mnogo temnejši. Pač pa vabi v svoje vrste vse, ki hrepenijo po smislu, tem najvišjem cilju človekovega srca, cilju, ki nam ga v tem prevečkrat neprijaznem svetu do zdaj še ni uspelo doseči.

Janez Povše

S 1. STRANI Zahvalna maša ob 40. obletnici SSO-ja

“V povezanosti je življenje...”

Zato je veliki prerok, človek trde hrbtnice, tudi dvomil. V veri imamo vsi dvome, ki jih skrivamo, saj dvom človeka razjeda in ga lahko tudi pahne v temo, je dejal nadškof. Zato se moramo zgledovati po Janezu Krstniku: vprašanja, dvome in stiske moramo povedati Bogu, “izročiti

Homilijo je metropolit sklenil s posebnim voščilom, prežetim z božično svetlobo: “Veselite se luči, ki od Kristusa prihaja v vaša srca, v naša srca, v naše odločitve in se spreminja v dejanja, ki prinašajo življenje”.

Tik pred koncem maše, pri kateri sta brali berili Liljana Filipčič in Franca Padovan, prošnje pa Riccardo Ruttar in Mauro Leban, je pred mikrofonom stopil predsednik SSO Walter Bandelj. Zahvalil se je škofu in somaševalcem ter povedal nekaj misli. Krovna organizacija se je

mu vso temo svoje duše”. On bo stopil vanjo in “v nekem trenutku bomo doživeli razsvetljenje”; okreplil bo naše srce, našo vero in zaupanje, da bomo mogli živeti tudi z dvomi, dokler se naša vera ne bo spremenila v gledanje iz obličja v obličje. Ko se Bogu zahvaljujemo za 40 let Sveta slovenskih organizacij, je še dejal nadškof Stanislav, je pomembno, da se kot kristjani našega časa in kot Jezusovi učenci vedno znova vprašamo, kaj so danes slepota, gluhost, ohromelost in smrt. “Morda bomo prišli do ugotovitve, da je to razdeljenost, nezdrava razdeljenost med različnimi posamezniki ali skupinami; takšna razdeljenost, ki ljudi obrne drugače proti drugemu”. Zato je Svet slovenskih organizacij deloval v

pred 40 leti rodila v duhu pluralizma, demokracije in krščanstva. Krščanstvo kot “vrednota je za nas temeljnega pomena, saj nas združuje pod isto streho, ki je Cerkev”. Jezus postavlja temelje, da gradimo z našimi močmi vedno večjo skupno družino, je poudaril Bandelj. V njej smo tudi mi, ki želimo pomagati drug drugemu, brez sovraštva in brez krivic. SSO sloni na teh vrednotah, “ne moremo brez njih”. V članicah Sveta slovenskih organizacij, ki delujejo v videmski, tržaški in goriški pokrajini, “je luč našega slovenskega naroda”. Na to moramo biti ponosni. Bandelj se je za prehojeno pot izrecno zahvalil Bogu, vsem svojim predhodnikom, nekdanjim predsednikom in čla-

nom odbora ter članom društev; za tako občuteno in doživeto, praznično nedeljsko bogoslužje pa pevcem na koro (peli so člani zborov goriškega Združenja cerkvenih pevskih zborov in tržaške Zveze cerkvenih pevskih zborov, posebno številni so bili pevci zbora Sv. Jerneja z Opčin), dirigentki Martini Hlede, organistu Silvanu Zavavlavu. Zahvalno sv. mašo je s spodbudno mislijo sklenil nadškof Redaelli: izrazil je poziv-željo, da bi delovanje Sveta slovenskih organizacij ostalo vedno zakoreninjeno v evangeliju zato, da bi prinašalo darove. “Ni dovolj imeti korenine v evangeliju, potrebno je prinašati sadove”, biti verodostojni v lastnem okolju, v krščanski skupnosti in vseh drugih stvarnostih.

nom odbora ter članom društev; za tako občuteno in doživeto, praznično nedeljsko bogoslužje pa pevcem na koro (peli so člani zborov goriškega Združenja cerkvenih pevskih zborov in tržaške Zveze cerkvenih pevskih zborov, posebno številni so bili pevci zbora Sv. Jerneja z Opčin), dirigentki Martini Hlede, organistu Silvanu Zavavlavu. Zahvalno sv. mašo je s spodbudno mislijo sklenil nadškof Redaelli: izrazil je poziv-željo, da bi delovanje Sveta slovenskih organizacij ostalo vedno zakoreninjeno v evangeliju zato, da bi prinašalo darove. “Ni dovolj imeti korenine v evangeliju, potrebno je prinašati sadove”, biti verodostojni v lastnem okolju, v krščanski skupnosti in vseh drugih stvarnostih.

nom odbora ter članom društev; za tako občuteno in doživeto, praznično nedeljsko bogoslužje pa pevcem na koro (peli so člani zborov goriškega Združenja cerkvenih pevskih zborov in tržaške Zveze cerkvenih pevskih zborov, posebno številni so bili pevci zbora Sv. Jerneja z Opčin), dirigentki Martini Hlede, organistu Silvanu Zavavlavu. Zahvalno sv. mašo je s spodbudno mislijo sklenil nadškof Redaelli: izrazil je poziv-željo, da bi delovanje Sveta slovenskih organizacij ostalo vedno zakoreninjeno v evangeliju zato, da bi prinašalo darove. “Ni dovolj imeti korenine v evangeliju, potrebno je prinašati sadove”, biti verodostojni v lastnem okolju, v krščanski skupnosti in vseh drugih stvarnostih.

Danijel D.

GORICA Dr. Egon Pelikan in prof. Jože Pirjevec “pod lipami”

Umetnine z izrednim (ne le umetniškim) nabojem

Dr. Egon Pelikan, prof. Jože Pirjevec in Erika Jazbar (foto dpd)

Pred kratkim je pri Cankarjevi založbi izšla slikovno bogata in vsebinsko izredno zanimiva knjiga *Tone Kralj in prostor meje*. Monografija izpod peresa zgodovinarja dr. Egona Pelikana postavlja pod drobnogled številne poslikave Toneta Kralja (1900-1975) v luči pojave t. i. slovenske nacionalne markacije prostora v času med svetovnjima vojnama in še zlasti med drugo svetovno vojno v obmejnem prostoru od Svetih Višarj do morja. To, kar je naredil slovenski ekspresionistični slikar, ki je študiral v Pragi, na Dunaju, v Parizu, Benetkah in Rimu, je nekaj izjemnega in nima primerjave v vsej Evropi in niti v svetu, je zatrdil avtor, ki je bil 9. decembra v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici gost Srečanja pod lipami skupno z zgodovinarjem dr. Jožetom Pirjevcem.

Na večeru v organizaciji krožka Anton Gregorčič in kulturnega hrama je častnikarka Erika Jazbar kot moderatorica poudarila, da je “strokovna monografija, ki se zelo lepo bere”, pravi “spomenik primorskemu človeku, primorski zemlji, primorski duhovščini, čeprav je protagonist knjige umetnik, ki prihaja iz Dolenjske”. Tone Kralj je na Primorskem poslikal okrog 50 cerkva: s čopičem je “gradil posebno obliko antifašizma in antinacizma”.

Pirjevec je uvedel svoje misli s trditvijo, da smo Slovenci v 19. stoletju naredili velik evolucijski skok: “Na začetku stoletja so mogoče le štiri znani pisati po slovensko, na koncu stoletja skoraj nismo imeli analfabetov” oz. smo bili med najbolj pismenimi narodi v Evropi in torej v svetu. “Vsa naša identiteta je slonela - in upam, da sloni še danes - na kulturi”. Ko so Italijani leta 1918 prišli v naše kraje, so se zavedeli, da morajo najprej uničiti našo kulturo. Tako bi uničili tudi narod. Italijani so imeli pomembne viške kulture, toda splošno gledano so bili “dosti bolj nekulturni kot mi”. Ko se je Italija leta 1861 združila, 50% prebivalstva ni znalo ne pisati ne brati; leta 1914 je bilo analfabetov še vedno 40%. Hoteli so torej uničiti našo kulturo: izobražence so večinoma izgnali, ostali so duhovniki, ki so bili dobro organizirani, izobraženi, nacionalno zavedni in kulturno dejavni. Bili so res pogumni, še bolj pa Tone Kralj, ki se je vključil v ta okvir. V 20. in 30. letih prejšnjega stoletja, ko so te fašisti lahko pretepli, če si govoril slovensko, je v Furlaniji Julijski krajini poslikal skoraj 50 cerkva s

slikarji, ki je očitno nabožna, ima pa močan političen in anti-režimski naboj. Še danes imamo “ogromno dediščino, ki je izrednega umetniškega, ideološkega in nacionalnega pomena, na katero moramo biti ponosni”. Monografija bi morala zato priti v vsako primorsko - če ne slovensko - hišo, če hočemo biti ponosni, da smo Slovenci, je pričano dejal Pirjevec. Sicer pa ne smemo gledati na Kralja zgolj s tega zornega kota, “gledati moramo njegovo lepoto”. Nekatere njegove cerkve “so nekaj čudovitega, resnično kot Sikstinske kapele”.

Pelikan je najprej opisal metodološke iztočnice svojega dela, nato pa je s pomočjo diapozitivov nazorno prikazal Kraljeve poslikave in zgovorne detailje. Med drugim je poudaril, da smo bili “v 20. stoletju v Srednji Evropi priče radikalnim nacionalno-ideološkim posegom v urbani in ne-urbani prostor z načrtno uporabo semiotike domnevnih ‘nacionalnih bistev’... Palimpsest ideoloških govorij je značilen za vso Srednjo Evropo”. Tako je bilo mogoče v prostoru brati tudi čas. Kronološko so se nanizali različni ‘prostorji’: Avstrijsko primorje, Terre irredente, Julijska krajina, Primorska pod fašizmom, Venezia Giulia, Adriatisches Küstenland, STO itd. “Spopad” za prostor je lahko kronološko zaporeden, so sleden, ali pa horizontalen, sočasen, kot spopad dveh ideologij v istem času in prostoru. Tu se začne zgodba Toneta Kralja. V večini slovenskih vasi je bilo videti stavbe fašističnih organizacij, *dopolavoro*, šolska poslopja, pošte, železniške postaje itd.: vse to je govorilo o “rimskosti”, romanizaciji prostora, ki je pomenila negacijo vsega slovenskega v FJK. V tem času in prostoru je ljudi na poseben način nagovarjal Tone Kralj, ki je bil zelo inteligen in izobražen, človek s širokim biblijskim in zgodovinskim znanjem. Njegovo govorico so mogli brati tudi nepismeni ali - v specifičnem položaju Slovencev v Julijski krajini pod fašizmom - na nepismenost obsojeni. Kralj je tako od Sv. Višarj do Opatije risal slovensko in tudi hrvaško mejo. “Kot tudi večino krščanskih socialcev in duhovščine, je Kralja zanimala Jugoslavija”. Na tem območju je slikal med letoma 1921 do 1975. Cerkevne poslikave vsebinsko prevevajo - skozi biblijsko naracijo - irendentizem, jugoslovanstvo, zedinjena Slovenija, Primorska in antifašizem. Nekatere detailje je komu razkril,

večine pa ne. Bil je zelo molčeč, malo je govoril, “sam sebi je bil najboljša konspiracija”.

Pri prvi poslikavi na Premu je bil star komaj 21 let. Najprej je delal “zelo subtilno in nežno”: sveta Ciril in Metod sta nosilca kodiranih sporočil, kot so npr. želja po združitvi s Kraljevino SHS, starodavnost poselitve, srbska cirilica in irendentizem. V Auberju se spet pojavi glagolica kot namig na staro pismenost Slovencev, kodirana sporočila so že drzejša. V Pevmi je zelo očitno, kako so ‘pozitivci’ oz. trpečni in zatirani v biblijski naraciji obteženi v rdeče-beloplavo, ‘negativci’ pa v italijanske barve. Hudič ima Mussolinijeve obrazne poteze. V Šentviški Gori so vidni dva črnosrajčnika, od katerih eden močno spominja na Augusta Turatija, državnega tajnika fašistične stranke, pa tudi Duce, arijski blondinec in črnosrajčnik itd. Pogosti so simboli fašistične ikonografije. V Hrenovicah (1942) je Kralj še bolj drzen; na križu je slovenski trpečni narod, zraven sta črnosrajčnik in rjavosrajčnik. V Lokvi na Krasu (1943) usmiljeni Samarijan z ranjencem tvori narodno zastavo, dvema pobalinoma se na glavo podira simbol režima. V Slivju je biblijski motiv preusmerjen v nacionalno vprašanje. V nekaterih poslikavah se najdejo tudi bolj eksplicitni simboli, kot npr. kljukasti križ, a v glavnem za oltarjem ali v bolj skritih kotičkih. V Soči pri Bovcu je sv. Hema odeta v nacionalne barve (“Tudi za Koroško prihaja čas osvoboditve”). Odlične poslikave so tudi v Trenti in Vrtojbi. Med pogubljenimi so tudi Karl Marx, D’Annunzio, Henrik VIII., Stalin, Hitler (tudi Tito?) itd.

V zakotne primorske cerkve je prihajalo nekaj, kar je bilo cenjeno po vsej Evropi, saj je Kralj pobiral nagrade vsepovsod, trikrat zaporedoma je bil izbran na beneškem Bienalu, je dejal Pelikan. In vendar ni imel mesta, ki ga je imel npr. Jacak. Z bratom Francem sta bila potisnjena na rob, zato je tudi delal veliko ilustracij, da bi lahko živel. Po drugi vojni mu ni bilo lahko ne zaradi političnih razmer ne zaradi umetniških abstraktnih tokov, v katerih se pravni znašel. Obsesivno je začel obnavljati svoje poslikave od Sv. Višarj do Trsta.

Kdor bi se rad pogledal v Kraljevo slikarstvo in našel še druge simbole, naj se samo usede pred poslikavo, svetuje Pelikan. On je “pobral smetano”, v pogovorih s še živimi pričevalci oz. v župnijskih kronikah bi se gotovo našlo še marsikaj. / DD

Adventni večeri v Kopru

Z Martinom Brecljem o Anatomiji političnega zločina

Tudi letos je Klub krščanskih izobražencev Koper, pod vodstvom novega predsednika Borisa Marzija, organiziral v koprski Rotundi bl. Elija tradicionalne adventne večere. Gost prvega (7. 12.) je bil tržaški filozof, časninar in publicist Martin Breclj, gost drugega (14. 12.) bo koprski župnik dr. Primož Krečič, tretjega (21. 12.) pa teolog in terapevt p. Marjan Čuk. Moderator prvega koprškega adventnega večera je bil zgodovinar, novinar in publicist Tino Mamič. Martinu Breclju je v zahvalo za gostovanje izdelal rodovno drevo družine Breclj, ki izhaja iz Žapuž pri Ajdovščini. Sicer pa je bil avtor nove knjige pri založbi Mladika, Anatomija političnega zločina, rojen v Argentini. Ob prvem obisku družine v materinem rojstnem Devinu leta 1964 pa so se Brecljevi vrnili iz izseljenstva. Knjiga, o kateri je nekaj uvodnih besed spregovoril urednik Mladike Marij Maver, je že takoj ob izidu doživela velik odmev, saj podaja indicije za skrivnostni umor zakonca Vuk in njegune goste Draga Zajca v tržaški ulici Rossetti, ki se je zgodil 10. marca 1944, in ozadje slednjega. Stanko Vuk in Danica Tomažič, sestra Pinka Tomažiča, sta bila namreč sporni člen tako za leve kot za desne aktiviste, zato

smo lahko 72 let le ugibali, kdo je naročil in kdo izpeljal ta kruti umor. Pojavljale so se različne teze: da so umor naročili in izvedli pripadniki bele garde, plave garde, Črne roke, komunisti ... Trije mladi ljudje so se namreč odpravljali v partizane.

'Pokosili so ju strelji neugotovljivih morilcev', zapiše Andrej Capuder na zavihu slovenskega prevoda romana Fulvia Tomizze, *Mladoporočenca iz ulice Rossetti, Zgodba neke manjšine* (ZTT, Trst, 1987), izpod prevajalskega peresa Majde Capuder.

Kar naenkrat, po principu – kjer je volja, je pot, pa postanejo v knjigi *Anatomija političnega zločina* morilci ugotovljivi, a ne le morilci, knjiga razkrije tudi režiserje umora. Avtor ugotavlja, da gre za politični vzrok umora, ki so ga izvršili trije pripadniki VOS-a OF (Morda pa bi bilo le preveč imeti v vrstah OF še krščanskega socialista dr. Stanka Vuka – 'primorskega Kocbeka', ugotavlja Breclj.), in da ni bil

motiv rop, kot je zadevo sklenil takratni tržaški preiskovalni sodnik, ki si morda ni želel mazati rok z zadevami neke manjšine. Pričakovali bi, da se bodo zadeve lotili zgodovinarji, in to na način, ki stroki pritiče. A gotovo bi morali na takšen korak še dol-

go čakati. Avtor pravi, da pričakuje, da se bo vsaj zdaj, po njegovih razkritjih, to zgodilo. Trije zgodovinarji so namreč knjigo tudi recenzirali: Boris Mlakar, Renato Podbersič in Jože Pirjevec. Ta je celo v svoji monografiji *Foibe: una storia d'Italia* (Torino, Einaudi, 2009) zapisal, da so umor zagrešili slovenski komunisti, a v slovenskem prevodu monografije *Fojbe* (Ljubljana, CZ, 2012) te izjave ni. Tudi tržaški pisatelj Bo-

ris Pahor, sicer dober poznavalec primera Vuk, se je po avtorjevih besedah nagibal k tezi, da je zločin delo predvsem tržaških komunistov, a več od tega menda ni voljan komentirati.

Smiselno bi se bilo vprašati, kdo, za koga in za kaj oziroma zakaj piše zgodovino, skriva ali potvarja resnico, in seveda tudi vedeti, zakaj.

Martin Breclj je v razmeroma kratkem času zbral gradivo. Pregledal je policijske zapisnike, Arhiv RS: VOS-a in KP in dobil izjave pričevalcev. Z metodo zgodovinske raziskave je izsledil tri pisce poročil za VOS in pisca poročil iz Mirna, prav tako pa tudi eksekutorje – vse z imeni in priimki. Kakšen bo epilog, se še ne ve. Morda v slogu: in vse tiho je bilo, morda pa bodo zagrmeli topovi, a resnica je ena – prikrita ali razkrita. Žal pa se je še vedno od nje težko dokopati, saj

priče praviloma molčijo, arhivi so izropani, na srečo ne povsem, in politične volje obelodaniti 'zadeve' pač ni, kar je za Slovence že kategoričen imperativ. Gost prvega koprškega adventnega večera je med številno publiko požel veliko zanimanja, saj je za ta naš prostor in čas pokazal veliko drznosti in poguma ter dokazal, da ni nikoli prepozno razkrivati resnice pravi obraz.

Ines Cergol

Trst / Sprejem betlehemske lučke miru Letošnje geslo je Brez tebe me zebe

Foto Matic Slemič

Foto Matic Slemič

Lučka miru iz Betlehema ima dobrodelni namen; skavti jo delijo vsako leto v upanju, da bi prinesla mir v čim več domov in prišla tudi do najbolj osamljenih ter družbeno prikrajšanih ljudi. Letošnje pomenljivo geslo te akcije je *Brez tebe me zebe*.

V nedeljo je v Trstu potekal uradni sprejem primorske regije. Na Velikem trgu so se zbrali člani Slo-

venske zamejske skavtske organizacije, Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, Odraslih skavtov Slovenije ZBOKSS, Odraslih skavtov SZSO in Slovenskih tabornikov. Po

skavtski pesmi in molitvi sta več kot dvesto petdeset oranžnih in modrih krojev pozdravila primorska načelnika ZSKSS in deželna načelnika SZSO, nato so skavti predali lučko miru občinskemu svetniku Igorju Švabu. Program je nato vodil skavte, od najmlajših do najstarejših, po mestnem središču, končal pa se je s sv. mašo v cerkvi Sv. Marije Velike.

Metka Šinigoj

GRADO

isola del Natale

spettacoli
tradizioni
e presepi

3 dicembre 2016 > 8 gennaio 2017

**OBČINA GRADEŽ, URAD ZA STIKE
Z JAVNOSTJO IN TURIZEM**

Tel. št. 0431 898239

turismo@comunegrado.it

www.gradoinfo

seguici su:

- [facebook.com/Comunedigrado](https://www.facebook.com/Comunedigrado)
- [instagram.com/Comunedigrado](https://www.instagram.com/Comunedigrado) - #absolutelyGrado
- twitter.com/Comunedigrado

CELOTEN PROGRAM JE NA RAZPOLAGO NA NAŠI SPLETNI STRANI

WWW.GRADO.INFO

8. dec. > 8. jan.

Park Oranz

BOŽIČNI LUNA PARK

16. dec. > 18. dec.

Auditorium S. Rocco

9.30-12.00 / 15.00-18.00

OTROŠKI SEJEM

V organizaciji vrta Luigi Rizzo

17. dec. > 24 dec.

Občinska taverna

17.00-19.00

TAJNIK BOŽIČKA SPREJEMA

DARILA ZA OTROKE

V organizaciji združenj Sogit in Admo

17. dec. > 8. jan.

Trg Biagio Marin

BOŽIČNE STOJNICE V ORGANIZACIJI
KRAJEVNIH ZDRUŽENJ
NATEČAJ

"NAJLEPŠE BOŽIČNO DREVO"

17. dec. > 8 jan.

Mestno središče in Deželna

kongresna palača

Ponedeljek – petek 10.00-13.00

14.00-19.00

Sobota, nedelja in prazniki 10.00-19.00

RAZSTAVA

"JASLICE V GRADEŽU 2016"

**18.
december**

Od 10.00 dalje – staro mestno središče

Grado's Heritage Winter Tales 2016

Kulturna dediščina starodavnega gradeškega otoka je še živa! V odkrivanju zgodovinskih poti in legend našega območja

24. december

17.30 - pristanišče Mandracchio

Božiček prihaja "v bateli"

23.30 - Trg Biagio Marin

"Fritolin" in DJ set

v organizaciji Pro Loco Grado

26. december

10.00 - Odhod s Trga Biagio Marin

Pohod panettona

"su e zo per le cube"

Nekompetitivna tekma – 5 ali 12 kilometrov

27. december

15.00 - Trg Biagio Marin

Daiana Orfei

Klovni, žonglerji, čarovnije in iluzionistični triki

17.30 - Trg Biagio Marin

Koncert skupine Les Babettes

**29. in 30.
december**

15.00 - 21.00 - staro mestno središče

Mednarodni festival uličnih umetnikov

31. december

22.00 - Trg Biagio Marin

Silvestrovanje na trgu

Koncert skupine Exes in DJ set

3. januar

14.30 - na županstvu

Lov na jaslice

Nagradni lov na zaklad za otroke

4. januar

16.00 - Trg Biagio Marin

Čarobni Gradež

Predstave čarovnij

5. januar

17.00 - pristanišče Mandracchio

"Varvuole" prihajajo

Prihajajo morske čarovnice

Ljubljana / Predstavitve knjige Naš nadškof Šuštar

"V naš prostor je vnašal mirnost in zbranost"

"Nadškofa Šuštarja smemo šteti med najpomembnejše osebnosti slovenskega osamosvajanja"! je na praznik Brezmadežne, 8. decembra, v Ljubljani na nadškofiji na tiskovni predstavitvi o slovenskem veli-

svoj pogled na dr. Šuštarja in njegovo vlogo v času osamosvajanja. Poudaril je, da je bil pokojni nadškof osebnost, "ki se je znala zelo mehko dotakniti slehernega posameznika". To je bilo po predsednikovih besedah zelo pomembno v

no", je še dejal predsednik Pahor, ki se je tudi spomnil dejstva, da je pokojni nadškof z velikim veseljem prišel v Novo Gorico v začetku devetdesetih let minulega stoletja na tako imenovane "Pahorjeve večere" v Kulturni dom, ki je takrat po-

Dr. Anton Jamnik, predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, ljubljanski nadškof in metropolit Stanislav Zore in mag. Božo Rustja (foto JMP)

kem škofu dejal predsednik Slovenije Borut Pahor, ko je skupaj z nekdanjim osebnim tajnikom dr. Šuštarja in avtorjem knjige škofom dr. Antonom Jamnikom, z urednikom založbe Ognjišče mag. Božom Rustjo in naslednikom dr. Šuštarja, ljubljanskim nadškofom dr. Stanetom Zoretom predstavljal knjigo.

Založba Ognjišče je namreč v prostorih ljubljanske nadškofije predstavila knjigo Antona Jamnika o pokojnem ljubljanskem nadškofu Alojziju Šuštarju.

Po uvodu mag. Rustje je spregovoril predsednik Pahor, ki je za knjigo tudi sam prispeval

čas osamosvajanja, "ko je nadškof s svojo osebnostjo v naš prostor vnašal mirnost in zbranost".

"Vsi smo vedeli, da je zelo naklonjen demokraciji in neodvisni Sloveniji. V tem smislu ni bil edini. Ni bil nestor slovenske osamosvojitve. To je bil Jože Pučnik. Ni bil prvi in najbolj goreč zagovornik slovenske osamosvojitve. To so bili drugi pomembni slovenski politiki, denimo Janez Janša, Igor Bavčar in drugi. Je bil pa tisti, ki je znal s svojo mirnostjo to zelo prelomno odločitev za Slovence nekako umestiti v našo kolektivno zavest kot pravil-

kal po šivih. Ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore pa je izpostavil Šuštarjevo vztrajnost in potrpežljivost. Ti sta po Zoretovih besedah rasli iz Šuštarjeve "globoke zasidranosti v Boga", iz katere je tudi črpal svojo povezanost in skrb za človeka. O svojem velikem predniku je dejal, da je bil zares to, kar so o njem govorili, ko so pravili, da je "dolenjska mehkoča, ki so jo izbrusile švicarske Alpe". Dr. Zore je še poudaril, da je dr. Šuštar sejal povesod, bil potrpežljiv in preudaren, človek molitve, a tudi zaupanja v Mater Božjo, saj je rad dejal: "Ma-

rija je pomagala, pomaga in bo pomagala"! Nadškof Zore je tudi poudaril velik posluš nadškofa Šuštarja za bolne, na stran odrinjene ljudi.

Knjiga dr. Antona Jamnika *Naš nadškof Šuštar* je po besedah ljubljanskega pomožnega škofa Jamnika nastajala več let, v njej pa je opisal vse tisto, kar je z dr. Šuštarjem doživel kot njegov tajnik. Nadškof je bil po njegovih besedah človek, ki je povezoval in ni nikoli izključeval. "K njemu so hodili ljudje različnih prepričanj in pogledov, pri tem pa si ni nikoli vzel svobode, da bi koga zavrnil. Rdeča nit njegovega delovanja je bil citat iz Antigone: 'Ne da sovražim, da ljubim, sem na svetu'", je dejal dr. Anton Jamnik na predstavitvi.

Kljub temu da je bil dr. Šuštar "mila duša", pa po besedah avtorja knjige ni bil človek, ki bi se dal tudi ukalupiti. "Poslušal je različne ljudi, na koncu pa se je vedno odločal po lastni presoji, bil je namreč človek odločitev, svobodne odločitve, saj se je zavedal, da je najslabša odločitev neodločitev", je dejal dr. Anton Jamnik.

Nadškof je bil po njegovih besedah tudi svetovljan, osebni prijatelj Janeza Pavla II. ter številnih evropskih voditeljev. Ravno to je bilo odločilno, da je Vatikan 13. januarja 1992 priznal Slovenijo, temu priznanju pa so nato sledila priznanja EU in drugih držav, je dejal dr. Jamnik.

"Ko je človek zares velik, samega sebe ne postavlja v središče! Tak je bil nadškof Alojz Šuštar", je dejal avtor knjige, ki se je ob koncu predstavitve zahvalil vsem, ki so pripomogli, da je knjiga izšla, še posebej Ognjišču.

Jurij Paljč

Cerkveni in družbeni antislovar (30)

D kot DIRKAČ

Oseba, o kateri bomo nekaj napisali, je pravzaprav zdaj že nekdanji dirkač, a nič ne de. Govorimo seveda o novem svetovnem prvaku Formule 1, Nicu Rosbergu, ki pa svojega naslova v prihodnji sezoni tega elitnega dirkalnega športa ne bo branil, saj se je takoj po osvojitvi tega upokojil kot dirkalni voznik. To je storil pri 31 letih, le dan po osvojitvi prestižnega naziva, o katerem mnogi le sanjajo. Zagotovo se v zgodovino športa ne bo zapisal kot "najtrofejnejši" športnik, kjer še vedno, za zdaj, kraljuje nesrečni Michael Schumacher, brez katerega je ta šport izgubil precej svojega čara, prav tako se ne bo vpisal med legende, kamor spadajo takšni, kot je bil prav tako nesrečni Ayrton Senna in še kdo. Zakaj potem sploh pisati o tem fantu, ki je le dve leti mlajši od tistega, ki piše? Ravno zato, ker ne gre za fanta, temveč resnično gre za moža.

Uvrstimo pa ga lahko, če ga nekam že moramo uvrstiti, v kategorijo modrih mož. Kako neslavno lahko konča kak športnik, je najbrž znano vsem. Videli smo številne vrhunske športnike, ki so morda bili celo legende svojega športa, kako so tudi kariero samo neslavno končali. Saj vemo, da še kako drži pregovor *kdor visoko leta, nizko pade*, zlasti pa so lahko takšni padci zelo boleči. Vemo tudi, kako številne športnike, pa ne samo športnike, temveč kar vse, ki jahajo na visokih valovih slave, še kako mika, če ne celo skuša, da bi imeli neskončne kariere, še zlasti pa, da se njihova slava ne bi nikdar končala. Nekateri pa vendarle gredo proti toku in se odločijo, da se umaknejo pravzaprav na vrhuncu kariere. Lahko bi rekli, da je to morda odločitev, čeprav se zdi močno nerazumljiva, še zlasti, če si imel v žepu pogodbo, vredno 18,3 milijona evrov za prihodnje leto. Kot vladajoči svetovni prvak se je upokojil pred njim le še Alain Prost leta 1993, vendar je takrat osvojil že četrti naslov. Nekdo je dejanje primerjal s svetovnimi boksarskimi prvaki, ki so se umaknili takoj po osvojitvi naslova, tako da jih nihče več ni mogel izzivati za slednjega, kakor da bi pravzaprav iskali tisto slavo, ki je večna. Vendar pa gre najbrž za več kot to, ker je resnica ta, da slava sama po sebi nič ne koristi, če ni nekega večjega in višjega cilja. Kaj pomaga športniku nadaljevati kariero in imeti milijonske pogodbe, če bo pa enkrat vendarle moral reči besedo "konec"? Po tebi bodo drugi nosili tvoje našitke, drugi bodo zmagovali, najbrž bodo tudi podrlj tvoje rekorde, pa tudi spomin nate bo postal blede, dokler ne bo popolnoma izginil. Zato je tako pomembno opozarjati, kako krhko je vse človeško, tudi naš spomin, ki je živ le toliko, kolikor smo živi sami, potem ga ni več. Samo večni spomin, ki pa ni nekaj človeškega, je tisti, ki zares velja, vse drugo izgine, se uniči, če o denarju, slavi, karieri in podobnih rečeh ne rečemo nič. Ko sem že prej omenil Prosta, se ga sam ne spomnim več, ker sem imel takrat še niti ne deset let. Pa

čeprav sem "formule", kot po domače rečemo športu, redno spremljal, skupaj z očetom in starejšim bratom. Kdo se, recimo, spomni slave Sostrata, ki je Ahajcem prinesel zmago na olimpijskih igrah po kar 300 letih? V Olimpiji so mu sicer postavili spomenik, ki pa raztresenim turistom nič ne pove - sploh ne vedo, kdo je tisti možakar. Ravno tako lahko normalno živimo, ne da bi videli igrati Peleja ali Waynea Gretzkega, če omenimo najvišjo raven hoke-

Srčna izkaznica Karitas Klic po dobroti

Klic dobrote je že petindvajset let srčna izkaznica Karitas v naši domovini. Seveda se dobrota dogaja prej in potem, toda takrat ljubezen do bližnjega stopi na oder dobrodelnosti ter kliče vse, ki želijo slišati. In tudi letos ste številni dobri ljudje slišali in pomagali. Hvala vam. Klic po dobroti so slišali tudi glasbeni in likovni umetniki, povezovalci in snovalci dogodka, ki so nesebično stopili v ta blagovozni krog dobrodelnosti. Verjemite pa, slišali so ga tudi ljudje, ki pomoč potrebujejo. Klic dobrote ni namenjen promociji Karitas, pač pa krejitvi solidarnosti in ljubezni do bližnjega. Zato je vse to dogajanje zaradi ljudi v stiski, saj so prav oni tisti, ki kličejo po dobroti in v vsaki izgovorjeni besedi iščejo upanje in zaupanje v dobroto sočloveka. Ne bom razlagala, koliko ljudem Karitas pomaga, ker smo to na številnih prireditvah že slišali. Že velikokrat smo tudi slišali, da človek ne živi samo od kruha, zato je dodana vrednost vsake pomoči poslušati in slišati, biti usmiljen ter po svoji moči pomagati.

In v zadnjem času smo veliko slišali, zaradi pomanjkanja časa tudi, Bogu hvala, nismo vsega poslušali, vendar dovolj, da se človek vpraša, kam so v naši domovini izginile vrednote srca in duha. Ob vsakem komentarju me spremljajo besede papeža Frančiška, ki je rekel: "Kdo sem jaz, da bi sodil"? In prav zaradi teh besed tudi jaz ne bom sodila, vendar bi najraje vsem, ki so kro-

jili medijsko in politično sceno tega tedna poslala sms in jih pozvala k strpnosti in solidarnosti ... O dobroti pa morda kdaj drugič, ker zanjo očitno še niso pripravljene.

V sindikalnem duhu po dobroti (beri denarju) kličejo nekateri zdravniki, pravim nekateri, kajti mnogi med njimi delijo bolnikom dobroto in srčno kulturo z veliko žlico. Zanimivo, človek bi

pričakoval, da dobroto in pomoč potrebujejo bolniki, saj je že Jezus rekel, da zdravnika ne potrebujejo zdravi, ampak bolni. Seveda je On imel v mislih grešnike, vendar a ni to podobno? In pripisovati grešnost in napake vsem od kraja res ni dobro, zato dragi državljani, prihajamo v čas, ko bo nujno in potrebno ločiti zdravno zrnje od plevla. Besedičenja je preveč, tudi sindikalni obrazi

so zbledeli, štejejo le dejanja. Kot posmeh zdravniški stavki se pojavja na obzorju korupcija v zdravstvu. Verjamem, da je marsikateri odstotek privlečen za rokav, pa vendar se čudim nečemu drugemu. Imeli smo take in drugačne vlade, take in drugačne ministre, kot zdaj slišimo na stotine zaposlenih na področju javnih naročil, in nihče ni tega niti slišal niti videl, zato je danes največje vprašanje 'kdo je tisti, ki bo sojen, in kdo bo tisti, ki bo sodil'. Kdo bo sodil na koncu, vemo, vemo tudi, da je neskončno usmiljen, vendar to še ne opravičuje

pa se kregamo. Resnično mislim, da bi bil tudi v parlamentu potreben nekakšen klic dobrote, v katerem ne bi bilo prostora niti za grde besede niti za laži. Normalno je, da vsak berač svojo malho hvali, zato vladajoči poiščejo vse dobro, kar so naredili, in zamolčijo vse, kar jim ni uspelo, ter obratno, tisti, ki iščejo dlako v jajcu, povedo vse, kar je narobe, in zamolčijo, kar je bilo dobro. Prosim vas, prekinite s to prakso. Naš predstojnik je pred časom na prireditvi Karitas rekel, da je 'mojpravstvo' največji problem našega časa. Popolnoma se strinjam in naj to velja tudi za debate v našem parlamentu. Verjemite, vzela sem si samo eno uro, da sem poslušala in presodila, ali to drži. Žal, še kako drži. Niti enkrat nisem slišala, da bi drug drugemu, glede na politično barvo, priznali, da so kaj naredili prav. To ni klic po dobroti, ki pomeni odgovorno in pošteno delo, ki pomeni delo za vse državljane, ki pomeni iskati rešitve, ki se imenujejo skupno dobro. To je klic po nestrpnosti in podtikanju, to je klic po 'moj prav'. Potem pa na Karitas srečaš človeka, ki išče vse možne kanale, da preživi, da dela na črno, da ne rečem nezakonito, pa takega, ki ima raje socialno podporo kot pošteno službo. In ko mu poveš, da to ni dobro, dobiš odgovor, 'saj vsi delajo tako'. Res vzgledi vlečejo.

Sicer pa klicev po dobroti je veliko, naj se vas dotaknejo tudi skozi pesem goriškega slavčka, ki pravi: "Za vse je svet dovolj bogat in srečni vsi bi bili, če kruh delil bi z bratom brat, s prav srčnimi čutili".

Jožica Ličen

Andrej Vončina

MALA CECILIJANKA Revija otroških in mladinskih zborov

Zvonke pesmice iz nežnih grl

Glasba bogati moj svet, so navdušeno zapeli mladi pevci OPZ Veseljaki iz Doberdoba in tako izrazili misel, ki je prav gotovo skupna vsem mladim, ki prosti čas namenjajo tej kulturni dejavnosti, ki je od nekdaj priraščena na srce slovenskega človeka. Da glasba in petje našim otrokom res še veliko pomenita, so spet potrdili nastopi več kot 300 mladih pevcev, ki so zapeli v petnajstih zborovskih sestavih na letošnji reviji otroških in mladinskih zborov *Mala Cecilijanka*. Nad štirideset let to zborovsko srečanje spodbuja najmlajše pevce iz naše dežele, da se z veseljem in zagnanostjo vsakič znova predstavljajo na njem z novimi pesmicami in s tem tudi požlahtnijo praznik Brezmadežne, 8. decembra, ko je v ozračju že občutiti pričakovanje Božiča. Pevski popoldan, ki se ga je tudi letos udeležilo veliko poslušalcev vseh starosti, prireja Združenje cerkvenih pevskih zborov (ZCPZ) Gorica v sodelovanju z Zvezo slovenske katoliške prosvete in Svetom slovenskih organizacij. ZCPZ zadnja leta vodi Dario Bertinazzi, ki je tudi sam kot pevec in zborovodja predan glasbeni umetnosti. Kot se njej povsem predajajo požrtvovalne zborovodkinje, ki z veliko potrpežljivostjo in vztrajnostjo vodijo po glasbenih stezicah naše najmlajše,

da že zelo zgodaj, že kot predšolski otroci, vzljubijo neizmerni svet zvokov, da bodo sčasoma postali vneti pevci. Tudi same so v glavnem začele svojo pevsko pot v domačem zborčku in marsikatera od njih je glasbeno izobrazbo pridobila v Slovenskem centru za glasbeno vzgojo Emil Komel iz Gorice, ki si ga je zamislil in ga vse do smrti – maja 2012 -, ki mu ni dala izvesti vseh načrtov, vodil prof. Silvan Kerševan. Gotovo bi bil ponosen na pevce Mešanega mladinskega pevskega zbora Emil Komel iz Gorice, ki so letos s svojim zborovodjem Davidom Bandljem prvič nastopili na Cecilijanki med odraslimi zbori.

Prav njim je bila zaupana uvodna beseda na letošnji Mali Cecilijanki. Dva člana, Gregor Devetak in Andrej Rustja, sta pred prvim in drugim delom revije stopila na oder in na kratko obnovila pot MeMIPZ Emil Komel iz Gorice. Njegovi prvi zametki segajo v leto 2008. Takrat so še kot otroci preživeli pevski teden v naravi. Pod vodstvom zborovodkinje Damijane Čevdek Jug in še drugih mentorjev so peli in spoznavali glasbila. V jeseni se je zasnova

zbor na šoli Komel in začele so se njegove intenzivne vaje. Sčasoma je zbor kakovostno zmeraj bolj napredoval. L. 2010 je prejel zlato priznanje na državnem zborovskem tekmovanju v Zagorju. Zbor

OPZ OŠ Josip Abram (Pevma) pod vodstvom Marte Ferletič (foto dpd)

že nekaj let vodi David Bandelj in z njim so njegovi člani spoznali drugačen pristop k petju. Nastopajočim na Mali Cecilijanki ti pevci svetujejo: "Vlagajte trud v petje, saj vam bo povrnjeno. Ne mislite, da je petje le kratkočasje, ne, to je mnogo več: skupinsko delo, doseganje ciljev in osebna zadoščenja. Ključnega pomena za napredovanje je disciplina. Ko sta v skupini prisotni disciplina in marljivost, je katerikoli cilj lažje dosegljiv. Cilji nekega zbora niso

samo posebne nagrade in priznanja – zadnje čase si postavljamo kot cilj koncertov uživanje ob glasbi. Treba je, da vsak član zbora da vse (in še več) od sebe, da zbor čim bolj zveni". Lepo je, da so take besede izšle iz ust mladih pevcev, to zaleže veliko več kot "kakšen učen nagovor" poklicnega glasbenika. Sicer pa imamo Slovenci na Goriškem in Tržaškem res veliko srečo, da je v

naši skupnosti toliko mladih pevovodkinj, ki res s srcem, a tudi s trdno voljo in strokovnim znanjem posredujejo našim otrokom ljubezen do petja, pa tudi to, da se kakovost dosega le s trudom in vztrajnimi vajami, ki seveda zahtevajo red in disciplino. Pa saj zmeraj ostane tudi kaj časa za sproščen klepet in smeh. Kot že omenjeno, je bila tudi letos Mala Cecilijanka, zaradi velikega števila nastopajočih zborov, razdeljena na dva dela: v prvem so

nastopili: OPZ OŠ Josip Abram, Pevma (zborovodja Marta Ferletič, klavirska spremljava Martina Hlede); OPZ KD Sovodnje v sodelovanju z Glasbeno matico (Valentina Nanut, Erika Tomsič); OPZ Štmaver (Lara Feri, Martina Valentiničič - klavir, Petra Feri - kitara); OPZ Emil Komel, Gorica (Damijana Čevdek Jug, Elisabetta Cavaleri - klavir); OPZ KD Sovodnje (Jana Drassich, spremljava učenci Glasbene matice: Vida Gallo in Daniel Liut - klavir, Tina Jarc - čelo); OPZ OŠ Ljubka Šorli, Romljan (Zora Černic, Lucija Lavrenčič - klavir); OPZ F. B. Sedej (Martina Hlede, Martina Valentiničič - klavir); OPZ Mali Veseljaki (Mateja Jarc); OPZ Ladjica Devin (Olga Tavčar, Barbara Corbato - klavir, Blaž Terpin - violina); COPZ Štandrež (Mateja Jarc, Tiziana Zavavdlav - klavir, Makrina Quinzi - violina); OPZ Plešivo (Alessandra Schettino, Elisabetta Cavaleri - klavir, Danjel Braini - tolkala); OPZ Vrh Sv. Mihaela (Karen Ulian, Julija Cotič - klavir); OPZ Veseljaki (Lucija Lavrenčič, Ivana Gerin - flauta, Jurij Lavrenčič - čelo, klavir, Vida Gallo - klavir); letos se je zbor, ki deluje v sklopu SCGV Emil Komel prvič predstavil v sodelovanju z Glasbeno matico); MIPZ Emil Komel, Gorica (Damijana Čevdek Jug, Elisabetta Cavaleri - klavir).

Mlade pevovodkinje so v glavnem, upoštevajoč zmogljivosti svojih pevcev, pazljivo izbrale program treh pesmi. Veliko jih je bilo iz slovenske ljudske in umetne zakladnice (Janez Kuhar, Aldo Kumar, Lojze Kranjčan, Janez Bitenc, Patrick Quaggiato, Walter Lo Nigro, Tomaž Habe...), saj jih imamo res mnogo na izbiro! Med njimi so se oglasila šegava in igriva besedila, ki so jih pospremili še drobni instrumenti in tudi ritmični gibi, nekatere pesmice pa so izzvenele prav lirčno in sanjavo. Kar dvakrat smo slišali "himo" *Bratovščina Sinjega galeba* (1970) Marijana Vodopivca (1920-1977). V prejšnjih letih so zborčki uvrstili v spored treh pesmic tudi kakšno Marijino v poklon Brezmadežni. A kaj, časi, izbire in okusi se pač spreminjajo! Program je povezovala in vsakič zbere, ki tako pristrčno pritegnejo pozornost občinstva, na kratko predstavila mlada dijakinja Karin Vižintin. Precej mlajša dekletca, Marta in Ana Čavdek, Ivana in Marta Jug ter Anastasia Di Pasquale, so v imenu prirediteljev zborovodkinjam izročale spominski dar: pesmarico *Pesmi za mlada grla*, vezano s spiralo, tako da je zelo dobro uporabna, in opremljena s prikupnimi ilustracijami. Ob 70-letnici revije Pastirček je izšla izpod peresa Patrica Quaggiata, izdala pa jo je Zadruga Goriška Mohorjeva. Vsem, ki so jo želeli kupiti, je bila na razpolago v atriju Kulturnega centra Lojze Bratuž. Tam je tudi knjige Goriške Mohorjeve družbe ponujala študentka Erika Kosič.

Iva Koršič

GORIŠKI
DECEMBER
2016

Od 15. do 18.
decembra

OKUSI ITALIJE
Pokusimo Dežele
Korzo Verdi

Četrtek, 15. decembra
SILENT WAY
Glasba in predstave.
Po 24. uri "Tihi disko"
Raštel

Vsak konec tedna
POT
OKUSOV
Raštel

Četrtek, 29. decembra
POTUJOČE
ŽIVE
JASLICE
60 nastopajočih iz Abrucov
Mestno središče

Do 8. januarja
DRSALIŠČE
NA TRAVNIKU

Sobota, 31. decembra
VELIKO
SILVESTROVANJE
NA PROSTEM
Ognjemet

Miklavževanje v Domu Franc Močnik

Bodite bolj skromni!

Dobri belobrabi svetnik sv. Miklavž je tudi letos imel polne roke dela, da je lahko ugodil željam otrok po širnem svetu. Še k sreči, da ima na nebeških poljanah pomočnike, krilate angelčke, ki mu uslužno pomagajo pri delu! Na svojem zemeljskem obhodu ni pozabil niti na otroke, ki prihajajo k nedeljski sv. maši v cerkev sv. Ivana v Gorici, kjer ima sedež Slovensko pastoralno središče. Tu šolarji obiskujejo veroučne ure za prvo sv. spoved, obhajilo in birmo. Sv. Miklavž jih je obiskal v nedeljo, 4. decembra 2016, po maši ob 10. uri. Letos so mu sprejem z gledališko igrico pripravili najmlajši, ki sestavljajo gledališko skupino O'Klapica, podmladek mladinske gledališke skupine O'Klape, ki deluje pod okriljem Skupnosti družin Sončnica in pod mentorstvom Katerine Ferletič, vedno aktivno prisotne, ko se pripravljajo kakšna gledališka uprizoritve. Rosno mladi igralci Sara Siria Gravante, Marta Pasi, Matej Corsi, Maja Corsi, Ana Čavdek, Noemi Iacono, Patrick Verbicario, Erica Gravante, Amadej Bandelj, Marta Čavdek in Lucija Bandelj so tekoče odigrali igrico *Miklavžovo pismo*. Uprizoritev je nastala po zgodbi *Božičkovo pismo*, ki jo je napisala mladinska pisateljica Helena Kraljič. Otroci so jo postavili na oder pod vodstvom mladih delavnic in

Foto dpd

požrtvovalnih deklet Katje Terčič, Sanje Vogrič in Karin Vižintin. Pripoved razvija pripovedovalka, ki povezuje posamezne prizore. Ti se dogajajo v predbožičnem času. Poštarica Tanja hiti od hiše do hiše, ker mora izročiti Miklavževu pismo naslovniku, najskromnejšemu otroku. Preden končno najde malo Lučko, ki si je za Miklavževu darilo želela le to, da bi ji dobri svetnik odpisal, je obredla kar nekaj hiš, v katerih so prebivali razvajeni otroci, ki so od Miklavža "zahtevali" celo kopico daril. Pristrčno odigrana igrice, prepletena s petjem pesmic, vezanih na prihod Miklavža, pa tudi popestrena s prebliski senčnega gledališča, je jasno spodbudila k temu,

naj bomo bolj skromni! Pridnim nastopajočim so toplo zaploskali gledalci, ki so napolnili dom Franc Močnik. Tudi sv. Miklavž jih je zelo pohvalil. Obenem je otrokom toplo priporočil, naj vendarle odložijo telefončke, računalnike ... in naj rade volje segajo po knjigah. Odrasle pa je opozoril, naj jim bodo zmeraj za zgled. Otroke je k sebi poklical po starostnih skupinah, od najmlajših - nekateri so bili še v maminem naročju -, do nižješolcev in seveda višješolk, ki so pripravile gledališki prizor. Nazadnje je povabil k sebi še vse, ki se trudijo, da je Duhovnja sv. Ivana živa skupnost in da je v cerkvi vse urejeno.

IK

Kratke

Nova zgoščenka DVS Bodeča Neža
PD Vrh Sv. Mihaela in DVS Bodeča Neža vabita v **četrtek, 15. decembra, ob 20. uri** v palačo Lantieri v Gorici (Trg sv. Antona 6) na predstavitev božične zgoščenke DVS Bodeča Neža GAUDETE ET CANTATE. Zgoščenko bo predstavila muzikologinja Rossana Paliaga.

Msgr. dr. Stres pod božičnimi lipami
Kulturni center Lojze Bratuž in Krožek Anton Gregorčič vabita v **četrtek, 15. decembra, ob 20. uri** v Kulturni center Lojze Bratuž v Gorici na Srečanje pod lipami. Tokratni gost bo msgr. dr. Anton Stres - Duhovna misel za Božič.

Betlehemska luč
Združenje Krajevna skupnost Pevma-Štmaver-Oslavje, KD Sabotin, župnija sv. Mavra in Silvestra, Turistično društvo Solkan, župnija Solkan v sodelovanju s skavti obveščajo, da bodo Solkanci izročili Betlehemska luč sosedom iz Pevme, Štmavra in z Oslavja ter vsem tistim, ki si želijo lučko miru, v **soboto, 17. decembra, ob 17. uri** v Štmavru na kmečki domačiji Grad Štmaver št. 1 (pri Barnabi). S Solkanci se bodo udeleženci srečali na nekdanjem kmečkem mejnem prehodu. Kulturni program bodo izoblikovali OPZ Štmaver, skavti s poslanico miru, Dekliška pevka skupina Štmaver in MoPZ Štmaver. Sledi družabno srečanje ob božičnih in novoletnih voščilih. Vabljeni!

Božični koncert SCGV Emil Komel
Tudi letos bodo "komelovci" na prav poseben način pričarali praznično vzdušje. Tradicionalni Božični koncert adventnih in božičnih skladb bodo oblikovali učenci šole Komel in društva Arsatelier, povezovali ga bodo člani gledališke skupine O'Klape. Nastopali bodo otroški zbor, solisti, komorne skupine in šolski orkester. Koncert bo v cerkvi sv. Ivana v Gorici, v **sredo, 21. decembra, ob 18. uri**. Toplo vabljeni!

Pevma / Srečanje ob božični pesmi
KD Naš prapor, župnija sv. Mavra in Silvestra, KD Sabotin, Lovska družina Pevma, Združenje proizvajalcev rebule z Oslavja, Ribiško društvo Čarnik, Zavodni svet Večstopenjske šole s slovenskim učnim jezikom, Združenje staršev OV Pikapolonica vabijo na srečanje ob božični pesmi. V cerkvi v Pevmi bodo v **četrtek, 22. decembra**, nastopili Zbor otroškega vrtca Pikapolonica iz Pevme (vodi Anita Kerpan), Dekliška pevka skupina Štmaver (Petra Feri), zbor OŠ Josip Abram iz Pevme (Marta Ferletič), Cerkevni MePZ Pevma (Zdravko Klanjšček) in Moška vokalna skupina Sraka iz Štandreža (Patrick Quaggiato). Božično misel bo izrekel župnik Marijan Markežič, večer bo povezovala Barbara Uršič. Toplo vabljeni!

Štandrež / Ekološki dan na OŠ Fran Erjavca

Vse o pravilnem ločevanju odpadkov

V štandreški osnovni šoli Frana Erjavca je bilo prejšnji torek zelo živahno in zanimivo, saj smo imeli pravi ekološki dan. V šoli smo namreč gostili dijake šempetrske Biotehniške šole in njihovo mentorico Rosano Vrh Markovič, ki so nam najprej spre-

slišali se na žuželke in ptičke, ki morajo zimo prezimiti, seveda, kar na odprtem. Učenci tretjega in četrtega razreda smo zanje izdelali pravi žuželčni hotel in ptičjo hišico. Prav vsak učenec se je preizkušal v zabijanju žebelj in v nalaganju slame in paličic, zato da bi bilo žuželkam

govorili o ekologiji, nato pa o sortiranju odpadkov. Ker smo o ekologiji že marsikaj vedeli, nas je bolj zanimalo pravilno ločevanje odpadkov. Zato so nas dijaki povabili, da skupaj izdelamo posode za sortiranje odpadkov in nam sproti razložili, kaj spada vanje. Tako smo najmlajši učenci prvega in drugega razreda izdelali zabojce za papir in plastiko ter dodobra spoznali, kaj spada vanje. Petošolci pa smo se lotili zahtevnejšega izdelovanja pravega kompostnika. Še prej so nam priložnostni učitelji - dijaki razložili, katere odpadke lahko vanj mečemo in katerih sploh ne smemo. Da bi bilo srečanje čim bolj zanimivo, smo mimogrede pomi-

in ptičkom v novem domu čim udobneje. Tako se je jutro izteklo, ne pa popoldne, ko nas je čakalo še eno presenečenje in sicer gledališka predstava, ki nam jo je ponudilo društvo Štandrež. V sosednji župnijski dvorani smo si po kosilu ogledali gledališko različico pravljice o volku in sedmih kozličkih, ki nam jo je odigrala skupina dijakin Gledališča na vrvcici pod vodstvom režiserja Aberška. Povedati moramo, da je bila predstava prav simpatična in lepo odigrana. Ta dan je bil eden najlepših, kar smo jih letos doživeli! Vsem, ki so k temu pripomogli, gre naša najlepša zahvala.

Učenci in učitelji
OŠ Frana Erjavca iz Štandreža

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
v sodelovanju s SCGV EMIL KOMEL

Koncertna sezona 2016-2017

"TIHA NOČ IN BLAŽEN MIR"
Božični koncert

Združeni mladinski pevski zbor Goriške s solisti
Kvartet harmonik: Manuel Figeli, Dejan Vidovič,
Manuel Persoglia, Jure Bužinel
Na sporedu skladbe iz slovenske in svetovne
zakladnice v priredbah Patricka Quaggiata

Dirigent **Mirko Ferlan**

Kulturni center Lojze Bratuž - Gorica
Nedelja, 18. decembra 2016, ob 17. uri
Ponedeljek, 19. decembra 2016, ob 20. uri

Informacije in nakup vstopnic:
Kulturni center Lojze Bratuž ponedeljek - petek med 8.30 in 12.30
Tel. +39 0481 531445
e-mail: info@centerbratuž.org

Obvestila
Svet slovenskih organizacij obvešča, da bo v petek, 16. decembra, na razpolago avtobusni prevoz iz Gorice v Trst za ogled slavnostne akademije ob 40-letnici ustanovitve. Prijave na 0481-536455 ali gorica@ssorg.eu.
Društvo slovenskih upokojenec za Goriško sporoča udeležencem silvestrovanja, ki bo 29. decembra v kraju Remanzacco, da bo avtobus št. 1 odpeljal ob 17. uri iz Gorice s trga Medaglie d'oro/ z Goriščka, nato s postanki pri "vagi" blizu pevmskega mosta, v Podgori pri telovadnici, v Štandrežu pri lekarni in na Pilošču. Avtobus št. 2 pa bo odpeljal iz Doberdoba ob 16.45, nato s postanki na Poljanah, v Sovodnjah pri cerkvi in lekarni ter v Štandrežu na Pilošču. Organizatorji priporočajo točnost.

Občina Sovodnje ob Soči obvešča, da od ponedeljka, 12. decembra, dalje uradne ure tehničnega urada bodo: ponedeljek 12.00 -13.00, sredo 16.00-17.30.
AŠZ Olympia vabi na Telovadno božičnico AŠZ Olympia v ponedeljek, 19. decembra 2016, ob 17. uri v telovadnici AŠZ Olympia, drevored XX. septembra 85, Gorica. Nastopajo: gymplay Olympia, deklice športne ritmične gimnastike, dečki orodni telovadci in show dance Olympia.

Zveza slovenske katoliške prosvete in Združenje cerkvenih pevskih zborov Gorica obveščata, da je skupni urad z novembrom začel delovati po naslednjem urniku: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 14. ure, ob sredah: od 8. do 18. ure nepretrgoma.

Večstopenjska šola s slovenskim učnim jezikom v Gorici vabi starše petošolcev, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. razred nižje srednje šole, na informativno srečanje na ravateljstvu, v ul. dei Grabizio 38 v četrtek, 15.12.2016, ob 17. uri. Dodatne informacije dobite na spletni strani www.icgorizia.net.

Društvo slovenskih upokojenec za Goriško prireja šestdnevni izlet, od 16. do 21. maja 2017, v Nemčijo - 25 LET PO PADCU ZIDU za ogled Berlina in drugih pomembnih mest. Predvpis na društvenem sedežu na korzu Verdi 51/int. ob sredah od 10. do 11. ure do 31. januarja.
PD Rupa-Peč vabi na izlet v London in Kornovallijo ter v kraje legendarnega kralja Arturja od 23. do 30. avgusta 2017. Za informacije Ivo Kovic 0481 882285.

RADIO SPAZIO
Vrata proti vzhodu (od 16.12.2016 do 22.12.2016)
Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan razen ob sobotah od 20.00 do 21.00. Spored:
Petek, 16. decembra (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.
Nedelja, 18. decembra, ob 21. uri (vodi Ilaria Banchigi): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem, rezijanskem in zljiskem narečju.
Ponedeljek, 19. decembra (v studiu Stefania Berretta): Le spomin...
Torek, 20. decembra (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.
Sreda, 21. decembra (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Starci ob jaslicah - Izbor melodij.
Četrtek, 22. decembra (v studiu Andrej Baucon): Četrtek večer z glasbo - Zanimivosti, obvestila in humor.

SCGV EMIL KOMEL
GLASBENA MATICA

V PRIČAKOVANJU BOŽIČA

nastop učencev doberdobske podružnice
SCGV Emil Komel in Glasbene matice

cerkev sv. Martina v Doberdobo
torek, 20. decembra 2016, ob 19. uri

DRUŠTVO ARS
v sodelovanju s
KULTURNIM CENTROM LOJZE BRATUŽ

Vljudno vabi na odprtje likovne prodajne
razstave v dobrodelne namene

UMETNIKI ZA KARITAS

O gibanju Umetniki za karitas bo spregovorila Jožica Ličen,
razstavljeni dela pa bo predstavila Anamarija Stibilj Šajin

Galerija Ars na Travniku, Gorica
Torek, 20. decembra 2016, ob 18. uri

Trst / Veliki finale za Magajnovo razstavo v palači Gopčević Več kot 7.000 obiskov – Zdaj gre v Gorico, Čedad in Ljubljano

Zadnji teden Magajnove razstave v tržaški palači Gopčević je obeležil niz vsebinsko bogatih pobud, ki so se vse dogajale v dvorani, naslovljeni po tržaškem knjigoslavcu Bobiju Bazlenu. V torek, 29. novembra, je bil uradno predstavljen še iz tiskarne svež, dvojezični katalog **Mario Magajna, fotografo/fotograf**, ki je izšel v sozaložbi tržaške Comunicarte Edizioni in Založništva tržaškega tiska. Urednika Martina Kafol (ZTT) in Massimiliano Schiozzi (Comunicarte) sta opisala zahtevno zakulisno delo, z doprinosom mnogih sodelavcev in navdihovalcev, da je prišlo do tako bogatega, estetskega in dokumentarnega pomnika. Robi Jakomin, ena od organizacijskih duš razstave, ki je z Martinom Lissiahom napisal uvod, je spregovoril o Magajni. Iz posegov vseh so prišlo do izraza sosejstna Magajnova osebnost, genialnost, spoštovanje in ljubezen celega mesta, slovenskega in italijanskega, do pričevalca, "kateremu je uspelo združiti delo, poklic in ustvarjalni dar".

Gre za bogato (180 strani in 150 fotografij, tudi takšnih, ki niso na razstavi) in lepo publikacijo (gra-

fična podoba M. Schiozzi), ki je s svojo kvadratno obliko zasnovana na formatu 6x6. To je format, ki ga je Magajna uporabljal za svojo Rolleiko, da so nastali njegovi značilni in nekateri že kla-

Mario Magajna - 1. maj 2003/ foto Andrea Lasorte

sični, rekel bi ponarodeli, črno-beli posnetki. Prej fotograf in potem novinar tržaškega Il Piccola, Claudio Erne', ga je v uvodnem portretu opredelil kot "strastnega reporterja", z vsemi človeškimi in strokovnimi vrtilinami in izpričal

novi vrednotenje Magajne tudi s strani italijanskega dela mesta. Njegov zapis je bil delno objavljen v Primorskem dnevniku 29.11.2016.

Dušan Kalc, predsednik KD Bubič-Magajna (eden od organizatorjev razstave) in dolgoletni kolega iz redakcije PD, je prispeval pristen in občuten življenjski izpis z naslovom: "Človek dialoga, človek srca in njegovo poslanstvo". V osrednjem delu kataloga je objavljen "album" posnetkov čez celo stran, ki sta jih izbrala Kafolova in Schiozzi. Nazorna pahljača vseh žanrov, ki jih je bil sposoben Mario, od etnografske do socialne, od reporterske do športne, od politične do "titovske" fotografije, od kronike do portreta, od pejsaža do abstrakcije in svojske kompozicije. V drugem delu so strokovni "zapiski", v prvi vrsti zgodovinarja Gorazda Bajca o "Ekumenem Mariju in njegovem/našem

Trstu". Slovenska fotografinja in novinarka Meta Krese, za navidez skromnim naslovom "Mene so poznali vsi", razgrne poglobljeno in obenem lapidarno analizo njegove večplastne avtorske, dokumentarne in umetniške dejavno-

sti. Zgodovinar fotografije in fotograf Claudio Domini pa ga s študijo "poklic fotoreporter" kot avtorja umesti v italijansko in evropsko razsežnost razvoja povojne fotografije, s koreninami velikih mojstrov 30. in 40. let prejšnjega stoletja, revije Life in njenih ilustriranih inačic v Evropi, agencije Magnum, Sanderja, Patellanija, rodu italijanskih fotografov okrog 50. let itd.

Zaključuje dragocen zapis arhivarke Martine Humar o dveh zbirkah Odseka za zgodovino in etnografijo Narodne in študijske knjižnice v Trstu, kjer se hrani gradivo o Magajni: fond Primorskega dnevnika in Magajnova osebna zapuščina. V prvem je poleg približno 260.000 fotografij Magajne še skromni izbor fotografij drugih fotografov in novinarjev (A. Bubič, E. Šelhaus, E. Kraus, Ž. Lenardič, Petričević, Segulin, L. Groppazzi, D. Križmančič), v drugem pa so zbrani Magajnovi osebni dokumenti, družinske fotografije, diapozitivi in albumi s članki, iz katerih je Humarjeva črpala informacije za objavo seznama člankov, ki jih je Mario Magajna pisal za Primorski dnevnik od 1951 do 1997. Dokumentacijo dopolnjuje seznama razstav oz. priznanj in odličij ter bibliografija o Magajni, ki je od 1983 do 2014 dosegla 10 enot, monografij in katalogov iz razstav v več jezikih. Petek (2.12.) sta Občina Dolina

(župan Sandy Klun in podžupan Goran Čuk) in konzorcij olja Tergeste D. O. P. (Pavel Starec) "krstila" s še svežim, komaj pridelanim oljčnim oljem, nov **koledar Pod oljkami v Bregu 2017**. Naslovnica in 12 fotografij koledarja so po-

osebnih utrinkov o njem, Balbi pa se je ganljivo spomnil pred natančno tremi leti umrlega prijatelja in kolega Primorskega dnevnika, Davorina Križmančiča.

Mimo "herojskih" časov za tržaške fotoreporterje, ko je bil

Tito na srečanju z novinarji (Brioni, 24.6.1952 - NŠK OZE, inv. 2211/3)

svečene "Mariu v poklon", saj je bil tržaški fotograf navezan na Breg in tu štel mnogo prijateljev. Kustos razstave Robi Jakomin je zbral sugestivne posnetke, od brežanskih vasi do pravadnih običajev in dogodkov kmečkega življenja: pust, dviganje majev in Majenca, trgatve, pridelovanje olja, žganjekuha.

Dan pred zaprtjem razstave (3.12.) pa je bila **okrogla miza o poklicu fotoreporterja**, s posebnega tržaškega zornega kota, ki so jo sooblikovali tržaški italijanski in slovenski Magajnovi kolegi. Časnikarka PD Poljanka Dolhar, ki je bila tudi med pobudniki razstave, je moderirala bogato in mestoma živahno razpravo med Sergiom Ferrarjem, Damjanom Balbijem, Claudiom Erne'jem, Giovannijem Montenerom in Andreo Lasorte. Ferrari, Erne' in Montenero so prispevali nekaj

Trst v središču svetovnega dogajanja in so bili oni akterji-pričevalci velikih političnih pretesov, demonstracij, sprememb ob meji, je bila glavna dilema vprašanje prihodnosti tega poklica, ki "izumira", sredi čivkanja tweetov in hipertrofije foto in videoposnetkov improviziranih amaterjev s telefončki, ki kradejo delo poklicnim fotoreporterjem, saj današnji medij, tako tiskani kot elektronski, vse več

objavljajo prav te posnetke. Andrea Lasorte, avtor znane fotografije o mrtvcu sredi kopalcev na plaži v Barkovljah, o kateri je pisal Magris in je bila objavljena najprej v Piccolo in zatem v številnih italijanskih časopisih, je sprožil doživeto skupinsko razmišljanje o etiki, strokovnosti in zasebnosti, o tem, kar fotoreporter lahko posname in kar ne bi smel - iz etičnomoralnega vidika. Všeč mi je bil njegov zadnji spomin na Mariota, na enem od zadnjih prvomajskih shodov, ki se jih je udeležil, okrog leta 2000. Sledil je shodu, s svojo malo reflex pod pazduho. Ne ve, če je sploh kaj posnel. Sedežica z nageljnom v roki, za množico, nekje v ozadju, ko je poslušal govornika, ob spomeniku na trgu Unità'. Takšnega ga je fotografiral. Rad bi videl ta portret.

Davorin Devetak

Prikupna knjiga Majde Artač Sturman Pravljice ali povestice, kakor pravi Nikin dedek

Leto 2016 je presenetila nova knjižna objava, ki jo je v Trstu izdal Sklad Mitja Čuk. Gre za knjigo pravljic avtorice Majde Artač Sturman, za ilustracije in oblikovanje pa je poskrbela Dunja Jogan. Knjiga nosi naslov *Pravljice za Niko, pravljice za malo in veliko*. Naslov vsebuje že vse bistvene podatke o knjigi. Gre za knjigo pravljic, ki so namenjene otrokom in odraslim. Pravljice obdaja pripovedni okvir: Nika je živahna in radovedna deklica, ki rada poslušata babičine in dedkove pravljice, zato želi izbor dvanajstih pravljic deliti z vsemi bralci. Nekaj pravljic je na adventno ali božično tematiko, zato je knjiga primerna za božično darilo.

Knjige krasijo pisane ilustracije Dunje Jogan. Ilustracije niso take, kot smo jih navajeni v pravljicnih zbirkah. Različne barve, materiali, vzorci in detajli ustvarjajo prave umetnine z negeometričnimi oblikami ter s prepletom dovršenih podrobnosti in otroških potez. Vsakič ko si bodo bralci ogledali te podobe, bodo v njih odkrili nekaj novega, kak odtenek, ki jim je prejšnjič ušel. Pravljice so napisane v živi knjižni slovensčini, ki zaide v (knjižno) pogovorno samo, ko je nujno potrebno. Avtoričino izražanje je izredno bogato: v nabor besed spadajo take, ki jih bralci že poznajo, take, ki bi se jih morali naučiti, in lepi slovenski frazemi. Jezik je zdaj čudovito domač in preprost, zdaj stilno zazna-

movan, vendar nikoli tog in nerazumljiv. Tak jezik lahko avtorici zaveda vsak (otroški) pisatelj iz matice. Pravljice Majde Artač so skratka knjiga za jezikovne sladokusce. Slog je pravljичen, kakor se za pravljice spodobijo, ponekod tudi zelo poetičen, s stavki, ki so pravi verzi v prozi. Avtorica, ki je v slovenskem kulturnem prostoru znana kot pesnica, je v zbirko vključila tudi dve otroški pesmi.

Vsebina pravljic je raznolika, od podvodne zgodbe o biseru do računalniške dogodivščine in slaščičarskih podvigov. V knjigi nam avtorica ponuja tudi tri recepte, ki jih lahko vsi bralci, mali in veliki, pripravijo doma. V zgodbah nastopajo otroci in odrasli ter pravljичna bitja, morska deklica, čarovnice, škrti in škrtulje, vile, palček, kralj in kraljica. Ko pravljичnih bitij ni, oživijo predmeti ali nastopi pisateljica, ki edina med odraslimi ohranja stik s svetom pravljic.

Pravljice za Niko so v prvi vrsti namenjene otrokom: otroci se bodo zabavali ob privlačnem pripovedovanju, ki ima poleg fabule tudi globljo vsebino. Pravljice otroke učijo vrednot (dobrote, marljivosti, ljubezni, ustvarjalnosti) in lepih navad, na primer večerne molitve, opozarjajo na okoljsko problematiko in razlagajo običaje, kot sta postavljanje jaslic in peka božične potice. V branju bodo uživali tudi odrasli in se za-

mislili ob vprašanih, ki jih pravljice odpirajo. Starše, babice in dedke vabijo k preživljanju kvalitetnega časa z otroki, opozarjajo na nevarnost, če otroci sami brskajo po spletu, poudarjajo pomen domišljije. Pravljice za malo in veliko bodo otroke popeljale v fantastični pravljичni svet, odrasle pa kratkočasile, razveseljevale in jih celo ganile. Pravljica *Le sekaj, sekaj smrečico, le pleti, pleti majčico* je ena najbolj prodornih pravljic, ki po avtoričinih besedah ima več elementov iz re-

ničnosti. Štiri visoke smreke, nekoč božična drevesca, ki jih je nekdo posadil, so povod za preprosto zgodbo iz prejšnjega stoletja, ki jo pisateljica pripoveduje v hvaležnem spominu dragi osebi. Teta Anka je delala v tovarni pletenin in je rada pletla. Odločila se je, da bo sorodnikom za božično da-

ro spletla razna oblačila, tega pa ni razglašala, saj je šlo za presenečenje in je poleg tega živela v državi in v času, v katerih ni bilo dovoljeno javno praznovanje Božiča. Toda zmanjkalo ji je volne, ki je ni našla v nobeni trgovini, saj je takrat primanjkovalo tudi hrane. Na pomoč so ji priskočile barjanske vile, ki so spredle nitke iz zgoščenih snežink. Tako je lahko teta Anka pripravila načrtovana darila in obdarila svoje bližnje. Pravljica nas uči, kako so nekoč ljubezen, dobrota in zaupanje dajali ljudem moč, da so premagovali težave. Metafizični pojavi, kot so pravljичna bitja, angelčki (v knjigi pravljичno in božje delujeta sinergično) ali srečno naključje, so ljudem pomagali, da so z zaupanjem gledali v prihodnost.

Knjiga se konča s poglavjem o Skladu Mitja Čuk, ustanovljenem v spomin na Mitjo Čuka, ki je kot vsi otroci zelo rad poslušal pravljice. Sklad bo leta 2019 praznoval 40. obletnico in izid knjige pravljic je prva od mnogih pobud, ki se bodo zvrstile ob tej priložnosti.

Majda Artač Sturman je s to knjigo vstopila v čudežni svet otrok ter ga verodostojno in tenkočutno ubesedila. To lahko stori samo ženska, mama, profesorica in pesnica, torej oseba, ki pozna otroke in po dolgoletni izkušnji za šolskim katedrom ve, katere so potrebe in zahteve (mladih) bralcev. Zbirka *Pravljice za Niko, pravljice za malo in veliko* si zasluži mesto na knjižni polici vsake družine ob ostalih velikih slovenskih pravljičarkah in pravljičarjih.

Nina Pahor

Prešernov nagradenec Zorko Simčič praznoval častitljivih 95 let

Pisatelj, dramatik in esejist Zorko Simčič, ki ga kritiki omenjajo kot prvo literarno avtoriteto slovenske diaspore, je dopolnil 95 let. Svoje življenjsko in literarno delo Simčič, ki je pred tremi leti prejel Prešernovo nagrado, dojemata kot poziv k razumnosti, pogumu, zmernosti in srčnosti, brez katerih, kot pravi, ni sprememb na boljše.

Ob častitljivem jubileju so pri Celjski Mohorjevi družbi ponatisnili Simčičevo dramo *Tako dolgi mesec avgust*, ki jo je napisal v Argentini leta 1975 in jo 15 let pozneje prevedel še v slovensčino ter jo leta 1991 v Buenos Airesu izdal skupaj z misterijem *Zgodaj dopolnjena mladost* v knjigi *Prepad kliče prepada*.

Ob ponatisku drame je avtor med drugim komentiral dejstvo, da drame kljub pohvalnim kritikam še ni uprizorilo nobeno slovensko profesionalno gledališče. Kot je dejal, se zaradi tega ne počuti prizadetega. Razlog za neodzivnost gledališč vidi v tem, da je pri odločevalcih še vedno prisotna "previdnost v ambientu". Poleg tega po njegovih besedah vsaj polovica mlade generacije ne bi razumela vsebine dela.

Zorko Simčič se je rodil v Mariboru. Uveljavil se je že s prvim romanom *Prebujenje* (1943). Med vojno je izdal zbirko humoresk in satir *Tragedija stoletja* ter napisal libreto *Krst pri Savici* in dramo *Zadnji akord*. Maja 1945 se je umaknil v Koroško. Pozneje je odšel v Italijo, nato pa je emigriral v Argentino. V Buenos Airesu je bil organizator kulturnega življenja pri Slovenski kulturni akciji in 12 let urednik revije *Meddobje*.

Leta 1994 se je vrnil v domovino. Tu je že leta 1993 za roman *Človek na obeh straneh stene* prejel nagrado Prešernovega sklada, leta 2006 so ga imenovali za izrednega, leta 2011 pa za rednega člana SAZU. Leta 2012 je presenetil z romanom *Poslednji bratje*, dve leti pozneje je prejel še Prešernovo nagrado za življenjsko delo. Pisatelju iz srca čestitamo tudi mi!

Kratke

Društvo Rojanski Marijin dom / Predbožični tečaj venčkov in okraskov

Že več let prireja Društvo Rojanski Marijin dom v predbožičnem času tečaj božičnih venčkov in okraskov. Tako je bilo letos. 1. in 2. decembra so se udeležence tečaja zbrale v rojanskem Marijinem domu in v prijetni družbi pod vodstvom odlične mentorice, gospe

Jadranke Sedmak, izdelovale venčke in božične okraske iz smreke, jelke, bršljana, ciprese, pušpana, lobo-dike... zimzelenih rastlin res ni manjkalo! Vse so potem še lepo okrasile s svečami, storži vseh velikosti, zvezdicami in balončki, da bo praznik Jezusovega rojstva lep in svetel ne samo v srcih, ampak tudi po domovih.

V DSI o referendumu, ko še ni bil znan izid Šlo bi za pravo spremembo ustave

Na razpravi o nedeljskem referendumu in reformah, ki bi bistveno spremenile ustavo, sta v Društvu slovenskih izobražencev spregovorila odvetnik Peter Močnik in nekdanji senator Stojan Spetič, Igor Gabrovec pa je opravičil svojo odsotnost. Matia Premolin je oba gosta predstavil in moderiral pogovor.

Na vprašanje, zakaj sploh gremo na referendum, je Spetič dejal, da 138. člen ustave pravi, da je najbolje, če se ustava odobri s široko večino, potrebna pa je dvotretjinska. To večino, ki je lažna, protustavna in brez širokega dogovarjanja, je vlada vsiljevala, saj skuša okrepiti svojo oblast in neocentralizem. Močnik je nato odgovoril na Premolinovo vprašanje o Berlusconiju, češ da je leta 2006 predlagal spremembo ustave, ki je pogorela. Sam pravi, da ustava ni in ne sme biti stvar vlade, ker prinaša vrednote, ki veljajo v državi in mora združevati ljudstvo. Drugi problem je ta, da je referendum vsilila vlada. Iskali so podpornike, a ga skušajo prikazati ljudem kot velik prihranek javnega denarja. To ni zadeva prihranka, temveč tega, kar se hoče doseči. Saj ne ukinemo senata, je dejal Močnik, a ni več izvoljen. Obenem se je vprašal, kako bo senat učinkovit, če ne bo zasedal redno. Resnici na ljubo se z referendumom spreminja 47 na 139 členov, kar ni popravek, temveč sprememba ustave.

Stojanu Spetiču se gnusi, kako so izpeljali to reformo, saj bi raje ukinili v celoti senat in ohranili parlament. Z vidika pripadnika slovenske manjšine v Italiji je velika laž, da se ne bo spremenilo nič, saj bo senat imel kot primarno nalogo tudi manjšinsko zakonodajo in ustavne zakone. Kot je dejal Spetič, "Slovencev v tem senatu ne boste našli". Istočasno pa ukinjajo ustanove, ki bi morale ščititi slovensko manjšino. Če zmaga NE, bodo morali določiti volilni zakon v senatu. Spetič je mnenja, da imamo vse razloge, da volimo proti, da pošljemo sporočilo, da nismo zadovoljni. Pokazal je tudi nestrinjanje s trditvijo, da so senatorji bogati. Ko je bil on senator, je prejemal približno eno četrtno plače, ki jo prejemajo zdajšnji parlamentarci. Živel je spodobno in še dajal polovico plače svoji stranki. Če hočemo torej privarčevati, bi lahko ukinili senat.

V nadaljevanju večera je prišel v ospredje še pomen volitev, ki naj bi bile enakopravne, svobodne in tajne. Enakopravne pa sploh ne morejo biti, ker odstotki tega ne dovolijo. Na Premolinovo vprašanje, ali v primeru, da zmaga NE, propade Evropa, je Spetič dejal, da Evropa propada že nekaj časa, saj ni več demokratična struktura miroljubnih držav. Če bo še naprej sledila bankam in kapitalu, ne pa ljudstvu, bo res propadla. Ob koncu pogovora z gostoma se je razvila živahna debata. / Metka Šinigoj

Smrt v časninarskih vrstah
Marjanu Slokarju
v slovo

Vest, da je v noči na sredo, 30. novembra, umrl kolega Marjan Slokar, nas je vse presenetila, saj je kazalo, kot da bi se zanj čas ustavil, čeprav je bil v 78. letu starosti. Poredko smo se sicer srečevali, a vendar, ko je do tega prišlo, smo z občudovanjem ugotavljali, da je vedno enak. Le kaka gubica več na licu, a drugače je bil vedno isti Marjan s prijaznim nasmehom na ustnicah, iskreno pozoren do sogovornika tako glede osebnega stanja in počutja kot glede razmer na radiu. Ko sva se zadnjič slučajno srečala pri semaforju na ulici Carducci, je glede radia ugotavljal, kako se je spremenil način dela. Včasih je inž. Sancin prebral vsako

vrstico, preden jo je napovedovalec, zdaj pa prisegajo na neposreden nastop pred mikrofonom, posledica tega pa je, da je jezik res bolj sproščen, a prav gotovo veliko bolj površen, je ugotavljal v svoji znani pozornosti do lepe pisne in govorne slovensčine. Kot dolgoletni član Radijskega odra in predvsem dolgoletni napovedovalec na radiu Trst A je bil namreč zelo pozoren na ta vidik radijskega dela in ni slučaj, da je pri delu v uredništvu rad poudarjal potrebo po "profesionalnem pristopu". Površnosti in približnosti namreč ni prenašal. Tako kot je dobro obvladal slovensčino, je enako suvereno nastopal v italijanski in angleščini, kar

DSI / Ferruccio Tassin o koncentracijskem taborišču v Viscu
Da bi ta kraj trpljenja ne šel v pozabo

Ferruccio Tassin, največji izvedenec taborišč, je bil že večkrat gost Društva slovenskih izobražencev. Tokrat je predstavil knjižno novost mlade raziskovalke Tanie Zanuttini, ki jo je izdala Goriška Mohorjeva družba "Visco 1943. Un campo di concentramento in Friuli". Z njim se je pogovarjal prof. Tomaž Simčič.

V uvodu se je prof. Tassin razgovoril o razgibani zgodovini Visca od leta 1420 dalje. Po smrti zadnjega goriškega grofa so prevzeli oblast Habsburžani, cesar pa Veneti niso sprejeli. Po triletni vojni so leta 1523 začrtali meje. Območje Visca je bilo kraj izmenjave med latinsko, slovansko, nemško in madžarsko kulturo. Ko pa so leta 1593 ustanovili Palmanovo, se je vse spremenilo. Meje so bile od nekdaj zelo pomembne, a so se – posebno na tem območju – pogosto spreminjale. Po dunajskem kongresu leta 1815 so na novo začrtali Evropo, do leta 1866 pa je bil Visco meja. Ob začetku vojne so Visco zasedli italijanski vojaki in tam postavili

Foto damj@n

bolnišnico 035 italijanskega Rdečega križa. To je bila največja bolnišnica pod šotorom, ki je razpolagala s tisoč ležišči. Po čudežu pri Kobaridu pa so evakuirali bolnišnico in tja naselili 400 beguncev, zatem pa je postalo skladišče orožja. Šele nato, leta 1942, so izbrali Visco kot primeren kraj za koncentracijsko taborišče.

Za to je prof. Tassin izvedel slučajno, v družinskem krogu, ker je oče skrivaj raznašal pisma internirancev na Rabu. Ko pa je v župnijskem arhivu našel sez-

nam mrtvih v koncentracijskem taborišču v Viscu, je postal še bolj radoveden. Prebral je znane priimke, predvsem pa je opazil, da so bili tam zelo mladi ljudje, ki so umrli pri tridesetih letih zaradi organskega razkroja. V Viscu je bilo fašistično koncentracijsko taborišče, a nikjer ni našel ničesar z napisanim o tem. Zato je začel poizvedovati in iskati priče. Spoznal je Covatto, 90-letnega fašista in intelektualca, ter opravil z njim pogovor.

Preko Visca je šlo več deset tisoč

V Dvorani Virgil Šček / Slovenščina z empatijo

Novo srečanje ob Prešernovih verzih

V petek, 2. decembra, je bilo v interaktivni, dvojezični obliki v dvorani Virgila Ščeka peto srečanje Slovenščina z empatijo. Med udeleženci srečanja so bili občinska svetnica Fabiana Martini, profesorica Luisa Fazini, zgodovinarica Silva Bon, profesorica Savica Malalan, profesorica Francesca Ferluga, duhovnik doktor Benedict Chidiebere Nwankwo, umetnica Graziella Valeria Rota, Luciano Ferluga, vzgojiteljica Magda Zulian, Alessandro Minisini. Razmišljanje in pogovor, ki ju je koordinirala Elena Cerkvenič, je izhajal iz Prešernovih verzov, povzetih iz

Krsta pri Savici, ki jih je v italijanski verziji napisal Giorgio Depangher v sodelovanju z Marijo Pirjevec. Prešernove verze v slovensčini in v italijanski je prebral študent Thomas Grill, nato so udeleženci in udeleženci z veseljem razmišljali in se pogovorili o miru, bratstvu med narodi ter medsebojni ljubezni, ki naj bi bili v današnjem svetu prava utopija. Sledila sta dvojezična predstavitev pesmi *Glej zvezdice božje*, na besedilo pesnika Andreja Praprotnika in glasbo Leopolda Belarja ter Matije Tomca in poslušanje pesmi v izvedbi Slovenskega okteta. Nato je bilo na vrsti še

razmišljanje o povezavi slovenske kulturne stvarnosti na našem območju z zborovsko kulturo ter kulturo petja že od otroških let. Na srečanju so se udeleženci pogovarjali o božičnih navadah, o kajenju in škropljenju in njuni simboliki, o tepežnici, slovenski umetnosti pritrkovanja po zgledu Ivana Mercine, o koledovanju ter o lučanju, navadi, ki se v Boljuncu izvaja v spomin na kamenjanje svetega Štefana. O koledovanju, obhodih, pri katerih so si včasih predstavniki revnejših slojev gmotno opomogli, ter o drugih navadah so se na srečanju udeleženci spraševali, ali še obstajajo v današnjem času. Srečanje se je končalo z vabilom udeležencem in udeležencem na naslednje srečanje *V empatiji z avtorjem*, na katerem naj bi se pogovarjali o romanu *Draga Jančarja To noč sem jo videl*. Srečanje V

internirancev. Čeprav je bilo to koncentracijsko taborišče namenjeno deset tisočem ljudem, jih je tam bilo največ tri tisoč. Prof. Tassin, ki se čuti prej Furlan in šele nato Italijan, se bojuje za Visco, da ne bi šlo vse v pozabo. Pravi namreč, da boj se še ni končal, saj marsikdo trdi, da koncentracijskega taborišča tam ni nikoli bilo. Sam je našel načrt, s katerim je pred leti dokazal obstoj vsake posamezne zgradbe. Sam hodi tudi po šolah ozaveščat učence in dijake o pretekli zgodovini. Večkrat jim ponovi, da je bila v taborišču huda lakota. Del taborišča na Viscu je bil zgrajen za ceno dodatnega kroznika juhe.

Resnici na ljubo pa hoče občina prodati zemljišče in zgraditi nove objekte. Ostanke taborišča si ne moremo ogledati, ker so zaprti za publiko. Predavatelj je omenil pomembno vlogo, ki jo pri tej bitki imata pisatelj Boris Pahor in tudi deželni svetnik Igor Gabrovec.

Knjiga je v bistvu razširjena diploma Tanie Zanuttini, uvodno besedo pa sta napisala prof. Tassin in prof. Pahor. Na naslovnici je fotografija svetovno znanega fotografa Claudea Andreinija. Predavatelj je pohvalil mlado raziskovalko, avtorico pričujoče knjige, ker je prebrala veliko knjig in se je posvetila pisanju in delu z veseljem.

Metka Šinigoj

dobro pa si je pomagal tudi v drugih jezikih, tako da je med kolegi veljal za pravega poliglota. Marjan Slokar je bil radijski človek, ki je svojo poklicno pot začel še na starem sedežu na Trgu Oberdan, konec petdesetih let. Tako je med drugim rad pripovedoval, kako je doživel znani požar, ki je uničil ta zgodovinski sedež

radia Trst A, in kako so hiteli reševati, kar se je rešiti dalo, in kako so nato nekaj časa oddajali iz Avditorija za tržaškimi županstvom. Vedno je kazal veliko odprtost in zanimanje za različna področja dela na našem radiu in tako je bil tudi angažiran pri znanem večletnem nizu Radio za šole, ki so ga pripravljali številni učitelji in profesorji slovenskih šol. Velikokrat so te oddaje oblikovali s svojimi učenci, kar je bilo tako za udeležence kot seveda poslušalce še posebej zanimivo. Marsikdo se verjetno spominja teh oddaj, ki smo jih radi poslušali tudi v razredu, mogoče pa se kdo spominja tudi nekaterih publikacij in avdio-kaset, ki so izšle kot didaktično gradivo ob teh oddajah. No, Marjan Slokar je bil urednik teh izdaj. Poskrbel je za ureditev tekstov za tisk in seveda tudi za distribucijo, da so te publikacije dosegle šole in razrede na območju. Z možnostjo optiran-

ja za drugo delovno področje se je Marjan Slokar odločil za prestop v časninarski oddelk in tako je bil od januarja 1978 z vso vnemo in poklicno predanostjo v službi informativnega uredništva. Svojo časninarsko pot pa je končal kot rimski dopisnik leta 1993, prej pa je bil ob rednem delu za radijska poročila več let zadolžen tudi za Kmetijski tednik. Marjan Slokar je imel res veliko zanimanj. Prav gotovo je bil eden prvih, ki se je zanimal in obvladal računalništvo. V časih, ko se nam je zdelo še nemogoče, da bodo računalniki tako vseprisotni, je Slokar o tem že pisal in predaval. Drugo njegovo veselje sta bila morje in jadranje. S svojo barko je imel veliko delo, a tudi veliko zadoščanj. Tretje področje, v katerem je blestel, je bila fotografija, in to že od dijaških let. Marsikje je bila npr. objavljena fotografija prof. Jožeta Peterlina, ki sedi ob katedru

pred dnevnikom in knjigami in se med pozornim poslušanjem dijaka podpira z levo roko. Malokd pa ve, da je to sliko na skrito posnel prav Marjan Slokar. Marsikomu je tudi še živo v spominu nepozaben z glasbeno podlago opremljen dia-večer, posvečen New Yorku, ki ga je Marjan Slokar pripravil v DSI. Še bi lahko naštevali, kaj vse je polnilo njegov prosti čas. Zadnja leta se je na primer zanimal in se aktivno ukvarjal s starodavno kitajsko sprostilno in meditativno večino Tai chi ter o tem znal povedati veliko več kot to, da te vaje krepijo telo in življenjske energije ter so zelo primerne za starejšega človeka. Od rajnega Marjana Slokarja smo se poslovili v petek, 9. decembra, najprej pri Sv. Ani v Trstu in nato s pogrebno mašo v Lokavcu, kamor so ga tudi položili v družinski grob. Ohranili ga bomo v dragem in lepem spominu.

M. T.

Z 11. strani

Božični Hrestač

Znana je sanjska zgodba male Klare in njenega bratca Fritza, skrivnostnega botra Drosselmeierja, ki prinese darila za vse male in velike na božični večer. Za nesrečno Klaro, ki je ostala brez njih, pa naredi čudežno lutko vojaka, Hrestača, ki ponoči oživi in z njo zapleše magični ples igrač, a tudi senc in tesnobnih mor, strahovitih miši, ki se bijejo z živimi igračami in hočejo lesenega vojaka-hrestača ugonobiti... A na koncu, kot v vseh pravljicah, se vse uredi in Ljubezen z veliko začetnico zmaga.

Peter Ilič Čajkovski je na to temo najprej sestavil suito za orkester in šele potem balet v dveh dejanjih, ki so ga s koreografijo Leva Ivanova in libretom Mariusa Petipe krstno izvedli v gledališču Marinskij v Sankt Peterburgu. Z drugo znamenito in bolj moderno koreografijo se je v 50. letih prejšnjega stoletja proslavil v Ameriki George Balanchine, tudi ruskega rodu.

Prvi plesalci tržaške uprizoritve so (v prvi zasedbi) Ashley Boudier v vlogi Klare in Andrew Andrew Veyette kot Hrestač, oba iz znanega New York City Bal-

let, ter Anbeta Toromani (Klara) in Alessandro Macario (Hrestač) v drugi, Valerio Polverari oz. Umberto De Santis pa je Drosselmeier. Za zanimivost povejmo, da je albanska plesalka Anbeta Toromani zaslovela v televizijski oddaji *Amici Marie De Filippi* skupaj s sorojstkom in soplesalcem Kledijem Kadiujem. Avtor živobarvnih sugestivnih kulis in kostumov pa je veliki ilustrator in scenograf Emanuele Luzzati. Ponovitve bodo potekale vse večere do sobote, ob 20.30, ter še popoldneve v soboto (ob 15. uri) in v nedeljo (ob 16. uri). Za morebitna zadnja razpoložljiva mesta se lahko obrnete na gledališko blagajno: info na spletni strani www.teatroverdi-trieste.com.

Nekaj misli ob smrti Ljuba Sirca

Knjigi za prihodnost

Izjemno zanimivi in pomembni knjigi, ki so jih slovenski mediji skorajda povsem prezrli, bosta ostali aktualni še dolgo po smrti njunega avtorja, uglednega ekonomista dr. Ljuba Sirca. Zato je prav, da na knjigi ob odhodu velikega Slovenca ponovno opozorimo.

Ob izidu obeh sem pred leti pisal v Primorskih novicah v rubriki Zgod (b) ovina. Ne brez težav. Dolgo življenje po smrtni obsodbi je knjiga, ki je izšla pred šestimi leti (Nova obzorja). Če človek v starosti 90 let izda knjigo o svojem življenju, v katerem je doživel smrtno obsodbo, je že to dovolj velik vzrok, da se lotimo njenega branja. Napeta zgodba je napisana dobro, v lepem in berljivem jeziku. Ljubo Sirc, član medvojnne Stare pravde, ki je bila del Osvobodilne fronte (OF), nato pa partizan prekomorskih brigad, je svojo življenjsko odisejdo opisal na podlagi svojih dnevnikov. Dokazuje, da je Tito prepovedal osvobodilni boj izven komunističnih vrst, napadal nekomunistične odporne in dosegel, da so začeli sodelovati z okupatorjem, hkrati pa je tudi sam ponujal sodelovanje nacistom. Poleg dramatičnih dogajanj znotraj OF med vojno, v zajetni knjigi najdemo podrobne opise dogodkov po vojni, ki je mladi levičarski intelektualni trust - Sirc skupaj z Nagodetovo skupino skušal organizirati opozicijo partiji na prvih povojnih volitvah. Takole pravi: "Komunisti so nam sporočili, da ne morejo več razpravljati o slovenskih mejah, ker so zavezani dogovoru, ki so ga sklenile komunistične partije Jugoslavije, Avstrije in Italije. To nas je še bolj razburilo. Kakšno pravi-

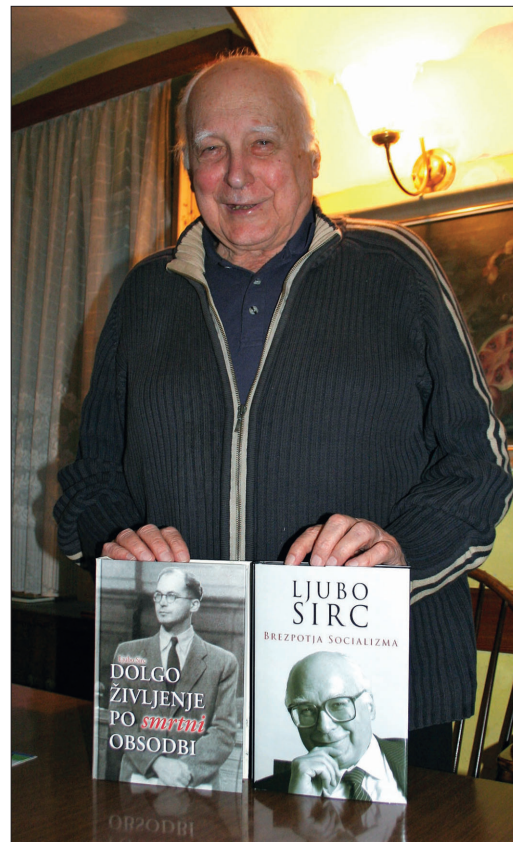
co so imeli komunisti sami odločati o prihodnjih mejah? Prepad med Staro pravdo in Osvobodilno fronto se je še povečal". Čeprav je Tito zaveznikom obljubil demokratične volitve, pa opozicija ni imela praktično nikakršnih možnosti. Še več, opozicija, ki je med

no in bil ponovno skoraj aretiran: slovenska policija je naročila beograjski, naj ga zapre, česar pa ta ni hotela. Kot liberalec se je poskusil tudi v politiki, a na predsedniških volitvah (1992) na listi LDS ni uspel. Skratka, zanimiva zgodba od začetka do konca.

Druga knjiga, ki je izšla istočasno, ob 90. življenjskem jubileju Ljuba Sirca, že z naslovom pokaže svoje sporočilo: Brezpotja socializma (Slovenska matica). V časih, ko je nostalgija po starih časih komunistične Jugoslavije še posebej močna, je knjiga uglednega ekonomista iz Glasgowa Ljuba Sirca še posebej zanimiva. Strokovno namreč opisuje gospodarsko politiko v času tako imenovanega socializma, ki se je sesulo samo vase.

Ta zlom pa je kot eden redkih ekonomistov napovedal tudi Sirc že v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Knjiga ne opisuje le, kako in zakaj je plansko gospodarstvo nastalo, ampak ugotavlja tudi njegove značilnosti in posledice. Zanimive so tudi avtorjeve primerjave v številkah, kako je Jugoslavija gospodarsko vse bolj zaostajala. Slovenija je pred drugo svetovno vojno gospodarsko dohitevala Avstrijo, ob zlomu komunizma leta 1990 pa je bila daleč za njo. Let po koncu druge svetovne vojne se Sirc spominja takole: "Ljudje s sekirami branijo pičle zaloge žita, ki so ga poželi. Med osvobodilno vojno so bili na naši strani, sedaj so naši sovražniki".

Tino Mamić

celotno vojno kljub nasprotovanju komunističnim metodam ostala skupaj s komunisti in OF, je pristala na zatožni klopi. Sirc je bil obsojen na smrt, nato pomiloščen na 20 let prisilnega dela, slednjič pa je odslužil "le" sedem let in pol, od tega dve leti v samici. Po izpustu je pobegnil na Zahod, doktoriral iz ekonomije in naredil univerzitetno kariero v Veliki Britaniji. Kot ekonomist je napovedal propad komunističnih gospodarskih sistemov in vrnitev v liberalno ekonomijo. Leta 1989 se je vrnil v domovi-

stalo, ampak ugotavlja tudi njegove značilnosti in posledice. Zanimive so tudi avtorjeve primerjave v številkah, kako je Jugoslavija gospodarsko vse bolj zaostajala. Slovenija je pred drugo svetovno vojno gospodarsko dohitevala Avstrijo, ob zlomu komunizma leta 1990 pa je bila daleč za njo. Let po koncu druge svetovne vojne se Sirc spominja takole: "Ljudje s sekirami branijo pičle zaloge žita, ki so ga poželi. Med osvobodilno vojno so bili na naši strani, sedaj so naši sovražniki".

Nov način preživljanja tretjega življenjskega obdobja

Residence Silicanum svojim gostom in vsem ljudem voščiti veselo praznike

Dobra alternativa domu za starejše občane

Silicanum residence za starejše
Ulica degli Scogli 53 - 34170 Gorica - Tel. 0481 538566
Cell. 335.1395483 - info@silicanum.com
www.silicanum.com

NA RAZPOLAGO SO ŠE PROSTA MESTA!

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (136)

ZDRAVNIK IN NATUROPAT, PREDVSEM PA ČLOVEK S SRCEM, DR. CARLO MAGGIO

Profesor Carlo Maggio je napisal knjigo v italijanskem jeziku z naslovom "100 anni da giovane (100 let mlad)". Profesor dejansko izgleda veliko mlajši, kot je v resnici, zato sem ga vprašala, kakšna je skrivnost njegovega tako mladostnega videza.

Po njegovem mnenju je zelo pomembna prehrana, ki zajema veliko sadja, zelenjave in beljakovin ter polnozrnatih žit. Res pa je, da s presnovno 60-letnika profesor Maggio ne zaužije velikih količin hrane.

Druga najpomembnejša stvar za večno mladost je tudi vsakodnevna telesna aktivnost. Sam namreč vsako jutro telovadi 15 minut in 4-krat na teden teče.

Tretje pravilo je urjenje možganov, npr. da se spomnimo glavnih mest določenih držav in obratno. Sam ima aplikacijo na telefonu, ki je dejansko igrice pomnjenja in jo izvaja vsako jutro 10 minut. Na ta način vsako jutro uri svoje možgane in pri 58 letih jih kaže 40.

Poleg vsega se vsako jutro 10 minut uči tuje jezika.

Vsakodnevna rutina naštetih komponent je zanj ključnega pomena, da ohranja telo in možgane v zdravem in vitalnem stanju čez vsa ta leta. Potrebna je torej disciplina in vsakodnevno prizadevanje za zdravje.

Pripravlja se tudi njegova druga knjiga o tkivnih solih, ki bo pravi revolucionarni miselni proces pomnjenja in zabave. Profesor v svoji kliniki že vrsto let deluje s tkivnimi solmi za krepitev zdravja posameznikov in v preventivne namene. V načrtu ima izdelati poučno, zabavno, koristno knjigo, ki bo bralca postavilo v aktivno vlogo pomnjenja in s tem preprečevanja staranja.

Na koncu sem ga vprašala, kateri je njegov moto. Celotno ima: "nulla dies sine linea" - vsak dan se nekaj nauči in "bolje dodati življenje letom kot leta življenju". Človek, zdravnik, naturopat, z eno besedo zglede!

Iščimo zdravje!

/konec
www.saeka.siNOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.eu
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Pravni zastopnik Marko Tavčar
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5 - št. ROC 3385

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.eu

www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 50 evrov, Slovenija 50 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 19 F 08532 12400 000000730643, SWIFT ali BIC koda: ICRAITR20
ali IBAN: IT 67 M 05484 12401 001570069280, SWIFT ali BIC koda: CIVIIT2C
naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travnik 25 - 34170 GORICA.

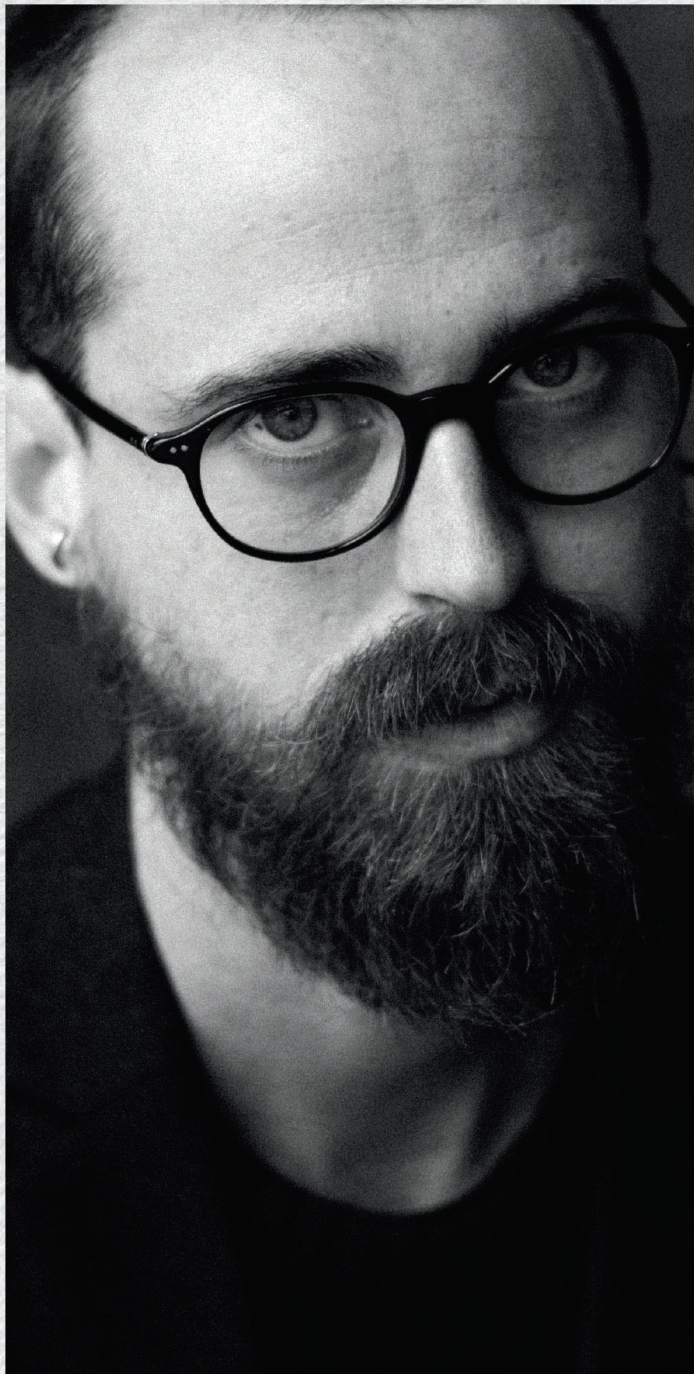
OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Publistar, ul. Treppo 5/B - Videm.

Tel. št. 0039 0432 299664 - Faks 0039 0432 512095 - E-mail info@publistarudine.com

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC. Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu. Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 13. decembra, ob 14. uri

obraz našega časa

slavnostna akademija ob 40. obletnici
Sveta slovenskih organizacij

svet slovenskih organizacij
40

**petek, 16. decembra 2016
ob 20. uri
Kulturni dom v Trstu**

režija: Jasmin Kovic
glasba: Patrick Quaggiato
scenografija: Ana Rahela Klopčič, Jasmin Kovic

posnetki: Sašo Štih
asistentka režije: Elena Husu
kostumistka: Carlotta Nanut
maskerka: Irina Giormani
luč: Marko Kovač
ton: Vasja Križmančič
projiciranje: Janez Terpin
izbor besedil: Jasmin Kovic
zgodovinski časovni pregledi: Julijan Čavdek
prevodi: Katja Vončina
avtorski posnetki obrazov in fotografije: Sašo Štih
zgodovinski posnetki: arhivski posnetki sedeža RAI za FJK
montaža zgodovinskih posnetkov: Aleks Purič
grafično oblikovanje: Sintesi/Hub

igralec in povezovalec: Tadej Pišek
vodja seminarja: Primož Forte
radijski voditelj: Janez Beličič
dopisnica in tv voditeljica: Valentina Oblak
ljubiteljski politik: Marko Brajnik

solistka: Valentina Sancin
vokalna skupina Vikra pod vodstvom Petre Grassi
pianist: Eva Dolinšek
violončelistka: Irene Ferro Casagrande